

**Veiligheidsonderzoek
2013**

Olst/Wijhe,
doc. nr.:

Februari 2014

**Marieke Hottenhuis
Team Kennis en Verkenning
Gemeente Deventer**

Samenvatting

Inleiding

In navolging van 2004, 2007 en 2009 is in 2013 wederom onderzoek gedaan naar de veiligheidsgevoelens van de bewoners van de gemeente Olst-Wijhe. Naast gevoelens van onveiligheid gaat dit onderzoek ook in op de volgende onderwerpen: criminaliteit en voorvallen in de woonbuurt, slachtofferschap, functioneren van de politie en risicocommunicatie.

In november 2013 zijn 1.050 vragenlijsten verzonden naar inwoners van 18 jaar en ouder in de gemeente Olst-Wijhe. De respons is 39% en daarmee iets lager dan de respons in 2009 (42%). We kunnen met deze respons op gemeentelijk niveau uitspraken doen met voldoende betrouwbaarheid (95%) en nauwkeurigheid (5%).

Gevoelens van onveiligheid

- Ruim tachtig procent (85%) van de inwoners voelt zich zelden tot nooit onveilig in het algemeen. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009 (83%).
 - We zien een toename van onveiligheidsgevoelens in Wijhe Boerhaar en onder 65-plussers.
 - In Buitengebied en onder 50-64 jarigen zijn de onveiligheidsgevoelens afgenomen.
- Twintig procent van de bewoners voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt.
 - Men voelt zich vooral wel eens onveilig in de eigen buurt door angst voor inbraak en weinig verlichting/donkere plekken.
- Eén op de vier voelt zich soms of vaak onveilig door de kans op andere calamiteiten dan brandstichting. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2009, maar komt bijna overeen met de gevoelens in 2007 en 2004. Circa 15% van de mensen voelt zich wel eens onveilig door de kans op brandstichting of door de slechte bereikbaarheid van bepaalde locaties voor de brandweer en de ambulance.
 - Aan de respondenten die zich wel eens onveilig voelen door de slechte bereikbaarheid van bepaalde locaties voor de hulpdiensten, is gevraagd of zij deze locatie wel eens gemeld hebben bij de betreffende hulpdiensten. Vijftien procent heeft inderdaad een melding gemaakt bij de brandweer, 11% bij de politie en 7% bij de ambulance.

Buurtproblemen

- Van de genoemde buurtproblemen komt verloedering het meeste voor in de buurt. De mate van verloedering is echter wel beperkt te noemen.
 - De mate van verloedering wordt vooral bepaald door hondenpoep en rommel in de openbare ruimte. Dit geldt voor alle drie de gebieden, maar voor het Buitengebied wel minder sterk. Ook in 2009 zagen we dit beeld.
- Van dreiging is bijna geen sprake in de gemeente.
- De afgelopen jaren neemt de mate van verkeersoverlast af.

Slachtofferschap

- Eén op de vier respondenten is in de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van een voorval of misdrijf. Dit is minder dan in voorgaande jaren, toen lag het slachtofferschap rond de 35%. In Olst Boskamp zijn relatief de meeste mensen het afgelopen jaar slachtoffer geweest, bijna één op de drie.
- Hoewel er minder slachtoffers zijn dan in voorgaande jaren, hebben deze slachtoffers per persoon gemiddeld wel vaker te maken gehad met een voorval of delict. Was het gemiddelde in 2009 nog 1 keer, nu ligt dat op 1,5 keer. Van 31% van de slachtoffers heeft het voorval of misdrijf nooit in de eigen buurt plaatsgevonden.
- De meeste slachtoffers hadden te maken met vernieling (13%), gevolgd door diefstal. Bij alle delictgroepen zien we een afname van het aandeel slachtoffers.

Preventiemaatregelen

- Om zich tegen gevaar van buiten te beschermen, zijn de meeste woningen voorzien van extra hang- en sluitwerk (71%). In minder woningen zijn (ook) het politiekeurmerk veilig wonen (22%) en/of een inbraakalarm (7%) aanwezig.
 - De meerderheid van de mensen heeft (daarnaast) buitenverlichting (87%) en/of doet (soms) binnen het licht aan als ze afwezig zijn (82%).
 - In het geval van een overstroming weet de helft van de mensen hoe ze de gemeente kunnen verlaten.
- Om zich te beschermen tegen brandgevaar in de woning, heeft de meerderheid een rookmelder (78%). Brandblussers (41%) en blusdekens (38%) zijn minder aanwezig. Een vluchtroute in de woning in het geval van brand is bij bijna iedereen bekend (93%).
 - Mensen onder de 50 jaar hebben vaker een rookmelder in de woning dan de 50-plussers. Bij de blusdekens zien we dat deze vooral in het bezit zijn van de mensen tot 65 jaar.
- De ruime meerderheid (70%) weet hoe ze EHBO moeten toepassen, zij het voor een deel gedeeltelijk.

Functioneren politie

- Het aandeel mensen dat contact heeft gehad met de politie in het afgelopen jaar is nog geen twintig procent. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009.
- Ruim veertig procent (43%) weet wie de wijkagent is in de eigen omgeving. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2009.
- Een groot deel van de mensen kon het functioneren van de politie en de wijkagent niet beoordelen. De overigen zijn meer tevreden dan ontevreden over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de politie en de wijkagent. Ook over het totale functioneren van de politie is men meer tevreden dan ontevreden. Desalniettemin heeft een relatief groot deel van de respondenten 'neutraal' geantwoord.
 - In vergelijking met 2009 is men vooral over de wijkagent positiever dan in 2009.
- Hoewel een groot deel van de respondenten de vragen over de politie niet kon beantwoorden of neutraal heeft geantwoord, heeft ruim driekwart de politie wel beoordeeld middels een rapportcijfer. De politie krijgt gemiddeld een 6,4. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009.

Risicocommunicatie

- Volgens de bewoners is de kans op een verkeersongeluk, extreem winterweer en het niet kunnen bellen of internetten het grootst in vergelijking met andere genoemde noodsituaties. Echter, zestig tot tachtig procent schat de kans op deze situaties in als (zeer) klein.
- De helft van de mensen weet hoe ze moeten handelen in het geval van brand, een verkeersongeluk, extreem zomerweer, extreem winterweer, geen elektriciteit of een lichamelijk ongeval. Daarnaast weet ongeveer veertig procent van de mensen gedeeltelijk wat ze moeten doen in deze situaties.
- Er zijn ook situaties waarin 45-50% van de mensen niet weten wat ze moeten doen. Het gaat dan om de volgende noodsituaties: snelverspreidende ziekte, giftige stoffen uit een fabriek, snelverspreidende dierziekte, gevaarlijke stoffen bij een verkeersongeluk en een treinongeluk met gevaarlijke stoffen.
- Uit dit onderzoek komt naar voren dat van de situaties waarvan de kans dat het voorkomt groter wordt ingeschat dan de andere noodsituaties, men beter op de hoogte is van de uit te voeren handelingen.
- Ter voorbereiding op mogelijk noodsituaties wil men vooral geïnformeerd worden door de gemeente. Dit mag zowel schriftelijk (folder/brief) als digitaal (website).
- We zien dat bij circa 55% van de respondenten mensen in de straat wonen die ten tijde van een noodgeval hulpbehoevend zijn.
- Bij elke noodsituatie zien de respondenten meer een rol voor de burens weggelegd dan voor zichzelf.

Conclusie

In de actualisatie van het uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2014 zijn enkele strategische doelstellingen en beoogde effecten opgenomen. Twee hiervan kunnen verbonden worden aan voorliggend onderzoek:

- 1) Het niveau van subjectieve veiligheid blijft gelijk of is hoger dan het niveau van het bewonersonderzoek veiligheid 2009 (2009: 83% van de inwoners voelt zich zelden of nooit onveilig).
- 2) Het percentage bewoners dat zich in de eigen buurt wel een onveilig voelt doordat zij angst hebben voor inbraak is in 2013 gedaald tot maximaal 35% (2009: 45%).

De strategische doelstelling met betrekking tot subjectieve veiligheid is gehaald. In 2013 voelt 85% van de mensen zich zelden tot nooit onveilig. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009, toen 83% zich zelden tot nooit onveilig voelde. Er is echter geen sprake van een significant verschil ten opzichte van 2009.

De effectindicator met betrekking tot het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt door angst voor inbraak is lastig te vergelijken voor de twee jaren. Het percentage van 45% in 2009 is namelijk gebaseerd op 38% van de mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. In 2013 voelen echter minder mensen zich wel eens onveilig in de eigen buurt (20%). Zetten we de percentages van 45% in 2009 en 48% in 2013 af tegen de totale populatie, dan zien we dat in 2009 17% van de mensen zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt door angst voor inbraak. In 2013 is dit aandeel afgenomen tot 10% van alle respondenten.

Inhoud

Samenvatting	3
Inleiding.....	8
1. Gevoelens van onveiligheid.....	10
2. Buurtproblemen.....	15
3. Slachtofferschap.....	21
4. Preventiemaatregelen	23
5. Functioneren van de politie.....	26
6. Risicocommunicatie	30
7. Conclusie.....	38
Bijlagen.....	40

Inleiding

In navolging van 2004, 2007 en 2009 is in 2013 wederom onderzoek gedaan naar de veiligheidsgevoelens van de bewoners van de gemeente Olst-Wijhe. Naast gevoelens van onveiligheid gaat dit onderzoek ook in op de volgende onderwerpen: criminaliteit en voorvallen in de woonbuurt, slachtofferschap, preventie, het functioneren van de politie en risicocommunicatie. De mening en ervaringen van de burgers zijn voor de gemeente van belang om doelgericht beleid te kunnen maken en uit te voeren. In de actualisatie van het uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2014 zijn enkele strategische doelstellingen en beoogde effecten opgenomen. Twee hiervan kunnen verbonden worden aan voorliggend onderzoek:

- 3) Het niveau van subjectieve veiligheid blijft gelijk of is hoger dan het niveau van het bewonersonderzoek veiligheid 2009 (2009: 83% van de inwoners voelt zich zelden of nooit onveilig).
- 4) Het percentage bewoners dat zich in de eigen buurt wel een onveilig voelt doordat zij angst hebben voor inbraak is in 2013 gedaald tot maximaal 35% (2009: 45%).

In de conclusie leest u of deze doelstelling en beoogd effect gehaald is.

In november 2013 zijn 1.050 vragenlijsten verzonden naar inwoners van 18 jaar en ouder in de gemeente Olst-Wijhe. Van de 1.050 vragenlijsten zijn 413 bruikbaar ingevulde exemplaren teruggestuurd. Dit is een respons van 39% en daarmee iets lager dan de respons in 2009 (42%). We kunnen met deze respons op gemeentelijk niveau uitspraken doen met voldoende betrouwbaarheid (95%) en nauwkeurigheid (5%).

De gemeente is voor het onderzoek verdeeld in drie gebieden: Olst Boskamp, Wijhe Boerhaar en het overige buitengebied. De respons in de afzonderlijke gebieden is respectievelijk 40%, 40% en 39%. Voor deze gebieden kunnen we in dit onderzoek uitspraken doen met een betrouwbaarheid van 95% en nauwkeurigheidsmarge van 10%.

Tabel I.1 Verdeling respons en populatie, naar gebied en leeftijdscategorie

	<i>Respons</i>	<i>Populatie</i>
Olst Boskamp	34%	36%
Wijhe Boerhaar	34%	33%
Buitengebied	33%	31%
18-34 jaar	16%	21%
35-49 jaar	24%	27%
50-64 jaar	36%	30%
65 jaar en ouder	25%	22%

In bovenstaande tabel zien we dat de respons van de jongste leeftijdsgroepen lager is dan je op basis van de populatie zou verwachten. De leeftijdsgroep van 50-64 jaar is daarentegen oververtegenwoordigd onder de respondenten. De respons naar gebied komt redelijk overeen met de werkelijke situatie. Desondanks is ervoor gekozen om correctiefactoren toe te passen in dit onderzoek. Deze correctiefactoren zijn berekend op basis van leeftijdsgroep en gebied.

Wanneer in de rapportage wordt gesproken over de bevolking van Olst-Wijhe wordt hier de bevolking van 18 jaar en ouder bedoeld (exclusief de bewoners van inrichtingen en tehuizen). In deze rapportage wordt zoveel mogelijk de resultaten binnen de drie gebieden vergeleken met het gemiddelde van de gehele gemeente Olst-Wijhe en de resultaten van de voorgaande jaren.

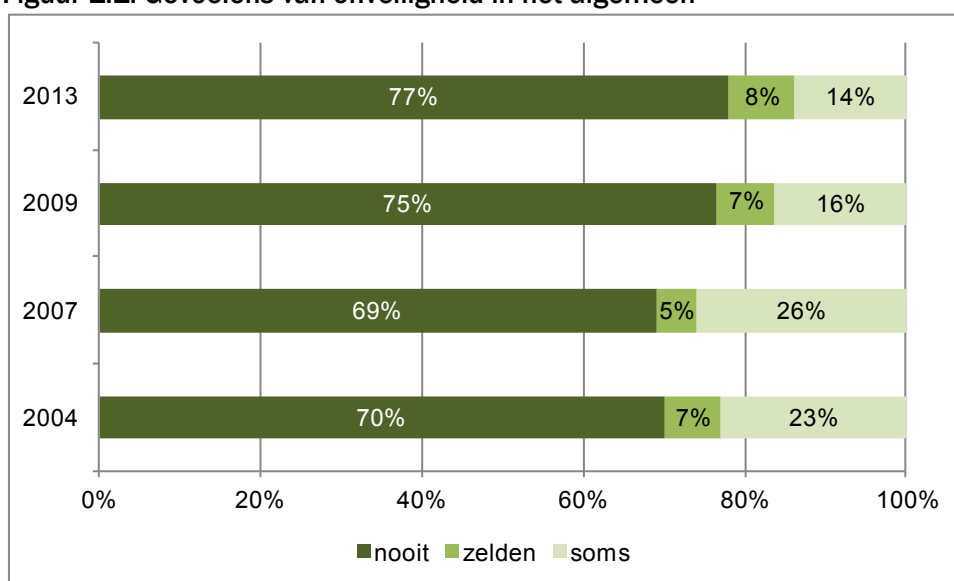
1. Gevoelens van onveiligheid

In dit eerste hoofdstuk leest u over de onveiligheidsgevoelens van de inwoners van de gemeente Olst-Wijhe. Voelen zij zich wel eens onveilig? En hoe vaak en waar? Daarnaast kijken we ook of er verschillen zichtbaar zijn in de tijd, naar gebied, leeftijd en geslacht.

1.1 Onveiligheidsgevoelens in het algemeen

Ruim tachtig procent (85%) van de mensen geeft aan zich in het algemeen nooit tot zelden onveilig te voelen. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009 (82%). Veertien procent zegt zich soms onveilig te voelen in het algemeen. Een enkeling voelt zich vaak onveilig.

Figuur 1.1: Gevoelens van onveiligheid in het algemeen

In tabel 1 op de volgende pagina zien we dat er enige verschillen zichtbaar zijn als er gekeken wordt naar woongebied, geslacht, leeftijd en gezinssituatie.

- Kijken we naar gebied, dan zien we dat in Wijhe-Boerhaar de meeste mensen zich wel eens onveilig voelen (29%). In 2009 en 2007 waren de gevoelens van onveiligheid hier nog het laagst. In het Buitengebied zien we een sterke afname van het aantal mensen dat zich wel eens onveilig voelt (22%).
- Naar geslacht zien we dat, net als in voorgaande jaren, relatief meer vrouwen dan mannen zich wel eens onveilig voelen.
- Onder de respondenten tot 50 jaar voelen zich meer mensen zich onveilig dan onder de respondenten van 50 jaar of ouder.
- Tot slot zien we dat het wel of niet hebben van thuiswonende kinderen niet van invloed is op de persoonlijke onveiligheidsgevoelens. Ditzelfde beeld zagen we ook in 2009.

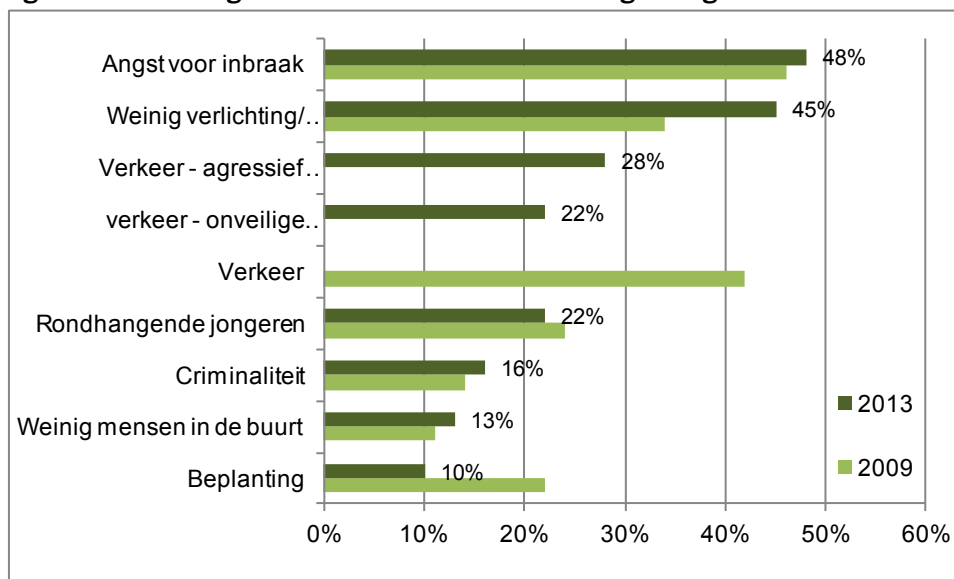
Tabel 1.1 Aandeel bewoners dat zich wel eens onveilig voelt

	2004	2007	2009	2013
Olst-Boskamp	25%	32%	26%	21%
Wijhe-Boerhaar	35%	25%	19%	29%
Buitengebied	29%	37%	33%	22%
Mannen	21%	18%	18%	15%
Vrouwen	37%	39%	30%	31%
18-34 jaar	42%	54%	28%	30%
35-49 jaar	34%	37%	30%	28%
50-64 jaar	26%	17%	29%	20%
65 jaar en ouder	13%	15%	12%	21%
Thuiswonende kinderen	40%	42%	26%	23%
Geen thuiswonende kinderen	24%	25%	25%	25%
Totaal	30%	31%	25%	24%

1.2 Onveiligheidsgevoelens in de buurt

Twintig procent van de mensen voelt zich wel eens onveilig in de eigen buurt. In 2009 was dit nog 38%. Dit is een opvallende afname van de onveiligheidsgevoelens. Vooral de angst voor inbraak en weinig verlichting/donkere plekken dragen bij aan de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt. Met name onveiligheidsgevoelens door weinig verlichting/donkere plekken is toegenomen in 2013. Onveiligheidsgevoelens door beplanting is juist afgenomen.

Figuur 1.2: Meest genoemde redenen voor onveiligheidsgevoelens in de buurt¹

Uit bovenstaande figuur kan afgeleid worden dat meer mensen zich onveilig voelen in de eigen buurt door angst voor inbraak en weinig verlichting in de buurt. Let hierbij op dat het aandeel mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt juist kleiner is geworden. Concreet betekent dit dat het gaat om 48% van de 20% (mensen die zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt), oftewel om 10%. Tien procent van alle respondenten voelt zich dus wel eens onveilig in de eigen buurt vanwege angst voor inbraak. In 2009 was dit 46% van 38%, oftewel 17% van alle respondenten.

De onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt verschillen niet significant van elkaar per buurt. Omdat het kleine aantallen betreft op buurtniveau is in tabel 2 middels een + of een - aangegeven of het aandeel mensen dat zich door de betreffende situatie wel eens onveilig voelt groter respectievelijk kleiner is dan het gemiddelde voor de gehele gemeente.

- In Olst Boskamp voelt men zich vooral door agressief rijgedrag en een onveilige inrichting wel eens onveilig in de eigen buurt. Angst voor inbraak speelt minder dan gemiddeld in Olst Boskamp.
- In Wijhe Boerhaar ervaart men daarentegen juist vaker angst voor inbraak. Ook hangjongeren dragen meer bij aan de onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt.
- In het Buitengebied worden onveiligheidsgevoelens in de buurt vooral veroorzaakt door angst voor inbraak, onveilige weginrichting en donkere plaatsen.

¹ In 2013 is verkeer voor het eerst uitgesplitst naar agressief rijgedrag en onveilige verkeerssituatie.

Tabel 2. Aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt en reden van onveiligheidsgevoelens t.o.v. het gemiddelde

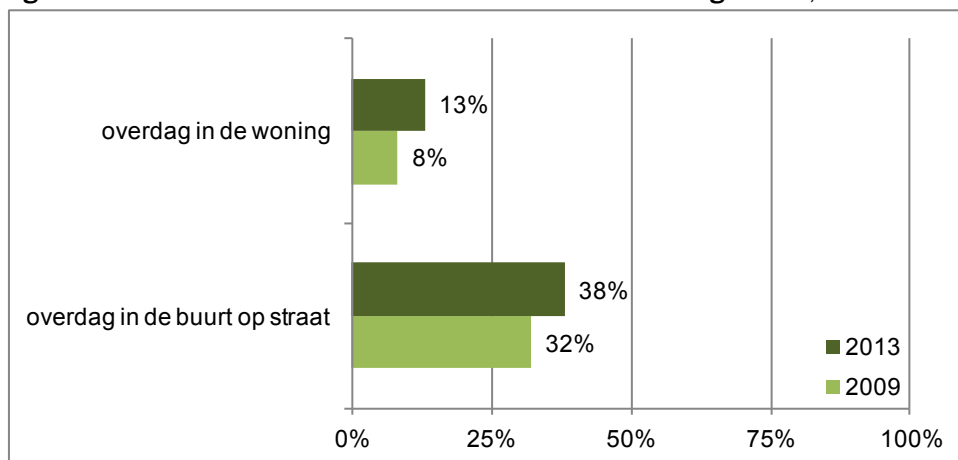
	Olst-Boskamp	Wijhe-Boerhaar	Buitengebied
Onveiligheidsgevoelens	16%	22%	22%
Angst voor inbraak	-	+	+
Verkeer – rijgedrag	+	+/-	+/-
Verkeer - inrichting	+	-	+
Donkere plaatsen	+/-	-	+
Bepanting	+/-	+/-	+/-
Hangjongeren	+/-	+	-

Van de mensen die zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelen, voelt 13% zich overdag soms onveilig in de eigen woning (figuur 3). Dit is iets meer dan in 2009. Naarmate men ouder wordt, neemt dit aandeel toe. Naar geslacht gekeken zien we geen verschil. Vanwege de kleine aantallen op leeftijd- en geslachtsniveau, is wel voorzichtigheid geboden bij de interpretatie van deze uitkomsten.

Daarnaast voelt 38% van de mensen die zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelen, zich overdag in de buurt wel eens onveilig. Ook dit is meer dan in voorgaande peiling. Leeftijd is niet van invloed hierop. Geslacht echter wel: vrouwen voelen zich minder vaak onveilig in deze situatie dan mannen. Ook hier geldt dat vanwege de kleine aantallen op leeftijd- en geslachtsniveau, voorzichtigheid is geboden bij de interpretatie van deze cijfers.

Ook voor onderstaande figuur geldt het aandeel inwoners dat zich soms onveilig voelt in de genoemde situatie niet is toegenomen. Dit komt omdat deze vragen alleen betrekking hadden op mensen die zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelen. Dit aandeel is juist afgenomen.

Figuur 3. Aandeel inwoners dat zich soms of vaak onveilig voelt*, naar situatie

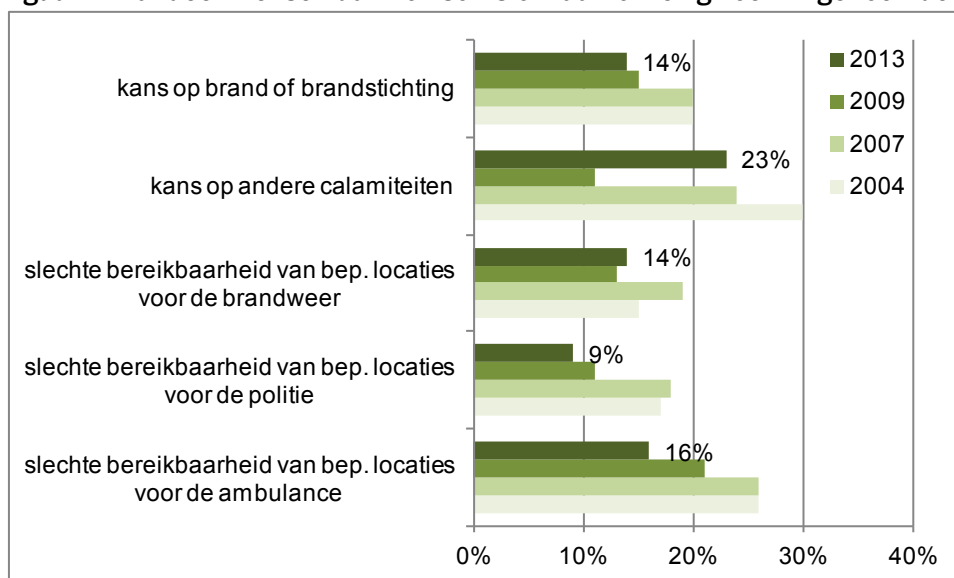

* Van de mensen die zich wel eens onveilig voelen in de eigen buurt

1.3 Onveiligheidsgevoelens in bepaalde situaties

Eén op de vier voelt zich soms of vaak onveilig door de kans op andere calamiteiten dan brandstichting. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2009, maar komt bijna overeen met de gevoelens in 2007 en 2004. Circa 15% van de mensen voelt zich wel eens onveilig door de kans op brandstichting of door de slechte bereikbaarheid van bepaalde locaties voor de brandweer en de ambulance. Nog geen tien procent voelt zich wel eens onveilig doordat de politie moeilijk op bepaalde locaties kan komen. Naar gebied zien we geen noemenswaardige verschillen.

Figuur 4. Aandeel mensen dat zich soms of vaak onveilig voelt in genoemde situaties

Aan de respondenten die zich wel eens onveilig voelen door de slechte bereikbaarheid van bepaalde locaties voor de hulpdiensten, is gevraagd of zij deze locatie wel eens gemeld hebben bij de betreffende hulpdiensten. Vijftien procent heeft inderdaad een melding gemaakt bij de brandweer, 11% bij de politie en 7% bij de ambulance.

- Bij de brandweer is het voornamelijk niet gemeld omdat de situatie niet veranderd kan worden (37%), het risico op brand niet zo groot is (21%) of omdat men er niet aan gedacht heeft (10%).
- Ook bij de politie is het meest genoemde argument om het niet te melden 'ze kunnen de situatie toch niet veranderen' (43%), gevolgd door 'het risico dat de politie moet komen is niet zo groot' (33%).
- Bij de ambulance zijn zowel het niet kunnen veranderen van de locatie als het niet zo groot ingeschatte risico het meest genoemd (30%).

2. Buurtproblemen

In voorliggend hoofdstuk wordt gekeken hoe de bewoners de veiligheid in de buurt beoordelen aan de hand van specifieke kenmerken. Gevraagd is hoe vaak men denkt dat bepaalde voorvallen en misdrijven in de buurt voorkomen. Gekozen is om de delicten te classificeren, zoals dit landelijk veel wordt toegepast. Onderscheid wordt gemaakt tussen vermogensdelicten, dreiging, overlast, verkeersoverlast en verloedering. Door omrekening krijgen deze groepen delicten een kengetal dat ligt tussen de 0 en de 10, waarbij een 0 betekent dat het betreffende delict (bijna) nooit in de buurt voorkomt en een 10 betekent dat het vaak voorkomt.

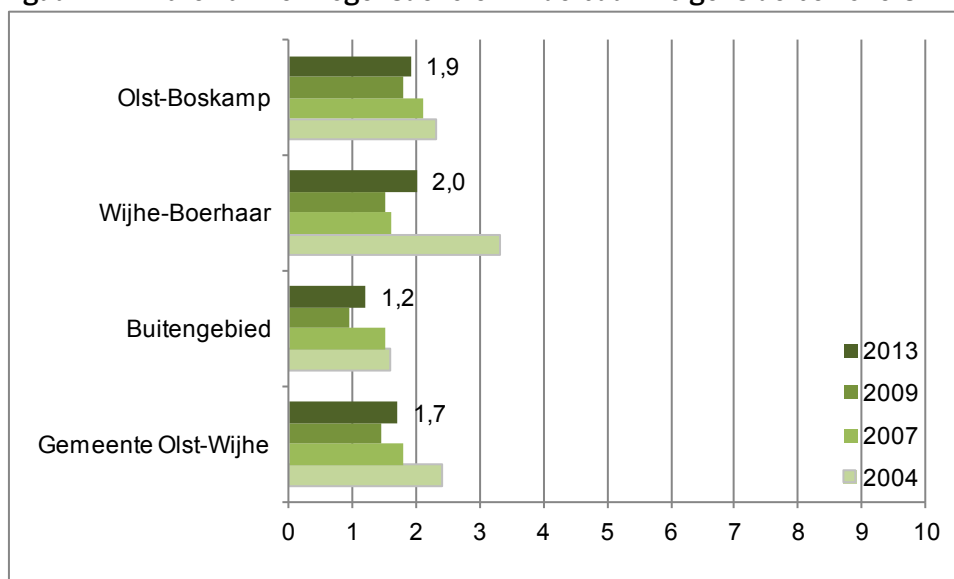
2.1 Vermogensdelicten

Het kengetal voor vermogensdelicten is bepaald aan de hand van de volgende indicatoren:

- fietsendiefstal;
- diefstal uit auto's;
- vernieling aan auto's;
- inbraak in woningen.

In figuur 2.1 zien we dat men het idee heeft dat vermogensdelicten weinig voorkomen in de eigen buurt. Vooral in het buitengebied komt dit weinig voor, aldus de bewoners. Wel zien we dat ten opzichte van 2009 de mate van vermogensdelicten iets is toegenomen. Dit geldt voor alle gebieden, maar met name voor Wijhe Boerhaar.

Figuur 2.1. Mate van vermogensdelicten in de buurt volgens de bewoners

Volgens de bewoners komt inbraak in woningen het meest voor (net als in 2009), diefstal uit auto's het minst. Op gebiedsniveau geldt dit beeld ook voor Olst Boskamp en Wijhe Boerhaar. In Buitengebied komt beschadiging en vernieling aan auto's het minst voor. Woninginbraken komt in dit gebied meer voor dan in de andere gebieden, de andere delicten juist minder aldus de bewoners.

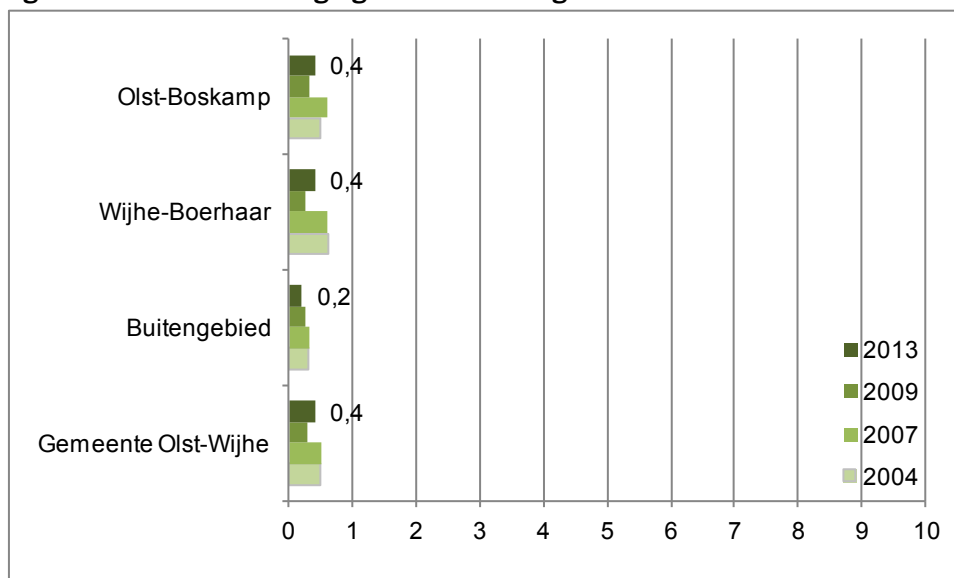
2.2 Dreiging

Het cijfer voor dreiging is bepaald aan de hand van de volgende indicatoren:

- bedreiging;
- overlast van dronken mensen op straat;
- op straat lastiggevalen worden;
- gewelddelicten;
- drugsoverlast;
- tasjesroof.

We zien in figuur 2.2 dat er bijna geen dreiging voorkomt in de buurt volgens de bewoners. In Buitengebied is de mate van dreiging het laagst met 0,2.

Figuur 2.2. Mate van dreiging in de buurt volgens de bewoners

De mate van dreiging die toch ervaren wordt, komt vooral door overlast van dronken mensen op straat. Dit speelt in de twee kernen meer dan in het Buitengebied. Dit beeld komt overeen met het beeld van 2009.

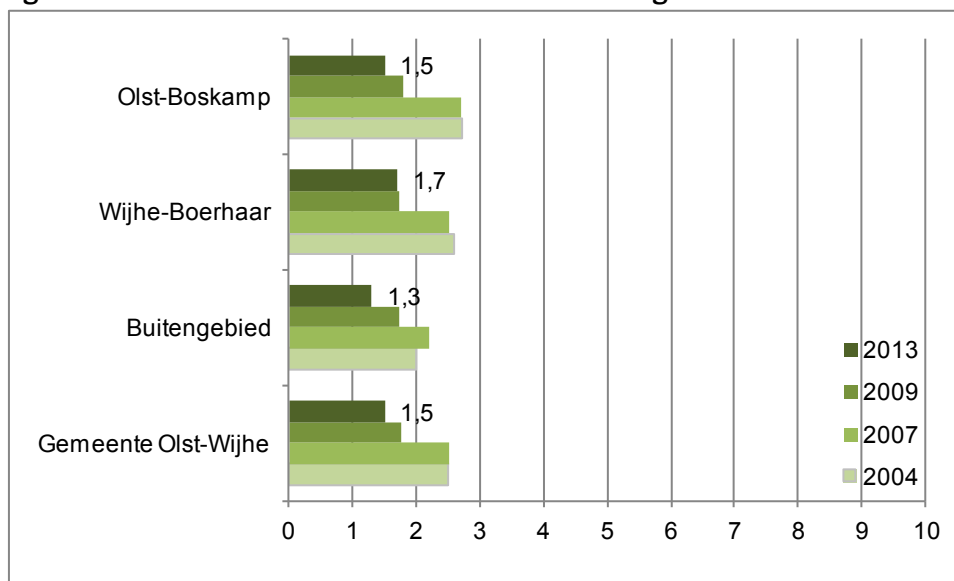
2.3 Verkeersoverlast

Het kengetal voor verkeersoverlast is bepaald aan de hand van een groot aantal indicatoren:

- agressief rijgedrag van automobilisten;
- agressief rijgedrag van brommers/scooters;
- agressief rijgedrag van fietsers;
- verkeersconflicten of bijna-ongelukken;
- aanrijdingen;
- parkeeroverlast;
- geluidsoverlast door verkeer (inclusief trein- en vliegverkeer);
- stankoverlast door verkeer.

De mate van verkeersoverlast is laag te noemen. We zien dat er sprake is van een lichte afname van verkeersoverlast ten opzichte van 2009. In Wijhe Boerhaar wordt de meeste verkeersoverlast ervaren, in Buitengebied het minst.

Figuur 2.3 Mate van verkeersoverlast in de buurt volgens de bewoners

Agressief rijgedrag van automobilisten draagt het meest bij aan verkeersoverlast, gevolgd door agressief rijgedrag doorbrommers en scooters. Dit geldt ook voor Olst Boskamp. In Wijhe Boerhaar is dit net andersom en in Buitengebied draagt, na agressief rijgedrag door automobilisten, geluidsoverlast door verkeer het meest bij aan verkeersoverlast.

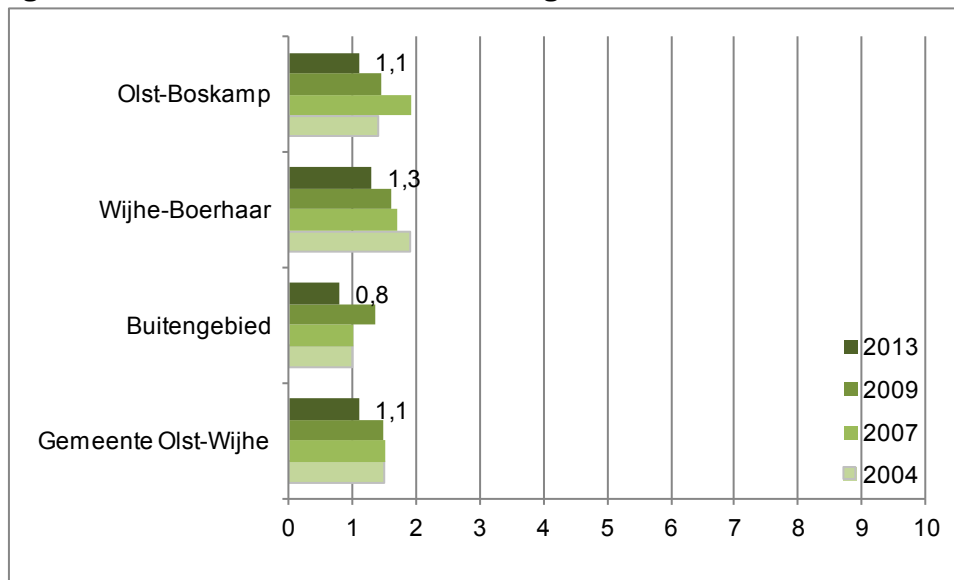
2.4 Overlast

Het kengetal voor overlast is bepaald aan de hand van de volgende indicatoren:

- geluidsoverlast (exclusief door verkeer);
- overlast van groepen jongeren;
- overlast door omwonenden;
- stankoverlast door bedrijven (inclusief door horeca en winkels).

Ook de mate van overlast is beperkt te noemen in de gemeente. We zien in alle drie de gebieden een afname van de mate van overlast, met de grootste afname in Buitengebied.

Figuur 2.4 Mate van overlast in de buurt volgens de bewoners

Overlast wordt vooral veroorzaakt door geluidsoverlast (anders dan van verkeer). Dit geldt in alle drie de gebieden. Overlast van groepen jongeren draagt het minste bij in Olst, Wijhe en het Buitengebied.

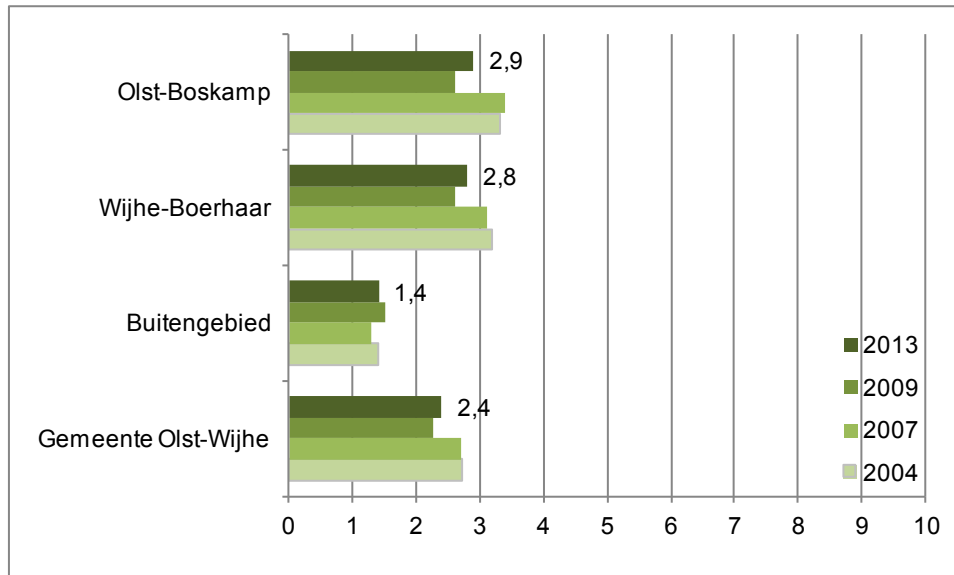
2.5 Verloedering

Het kengetal voor verloedering is berekend aan de hand van de volgende indicatoren:

- bekladding van muren of gebouwen;
- vernietiging van bushokjes of telefoocellen;
- rommel op straat;
- hondenpoep.

Van alle type voorvallen komt verloedering het meest voor in de gemeente. Echter, de waarde van 2,4 geeft ook aan dat het maar in beperkte mate voorkomt in de buurt. Ten opzichte van 2009 zien we een kleine toename van de mate van verloedering. Deze toename zien we terug in Olst Boskamp en Wijhe Boerhaar. In het Buitengebied is de mate van overlast beduidend minder dan in de andere twee gebieden.

Figuur 2.5 Mate van verloedering in de buurt volgens de bewoners

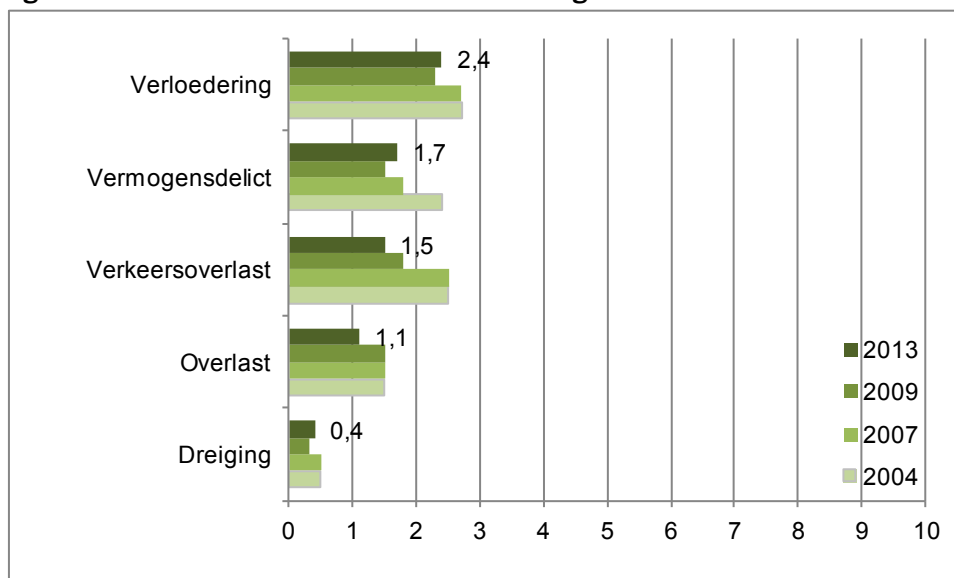
De mate van verloedering wordt vooral bepaald door hondenpoep en rommel in de openbare ruimte. Dit geldt voor alle drie de gebieden, maar voor het Buitengebied wel minder sterk. Ook in 2009 zagen we dit beeld.

2.6 Totaaloverzicht voorvallen in de buurt

In onderstaand figuur staan de kengetallen voor de verschillende delictgroepen gezamenlijk weergegeven. We zien dat verloedering het meeste voorkomt in Olst-Wijhe, zij het wel in beperkte mate. Op afstand volgen vermogensdelicten, verkeersoverlast en overlast. Dreiging komt bijna nooit voor in de gemeente.

In vergelijking met 2009 zien we dat de mate van verloedering, vermogensdelicten en dreiging op gemeentelijk niveau iets is toegenomen. Verkeersoverlast en overlast zijn daarentegen juist iets afgenomen volgens de burgers. Met name bij verkeersoverlast zien we een dalende trend over meerdere jaren.

Figuur 2.6 Mate van voorvallen in de buurt volgens de bewoners

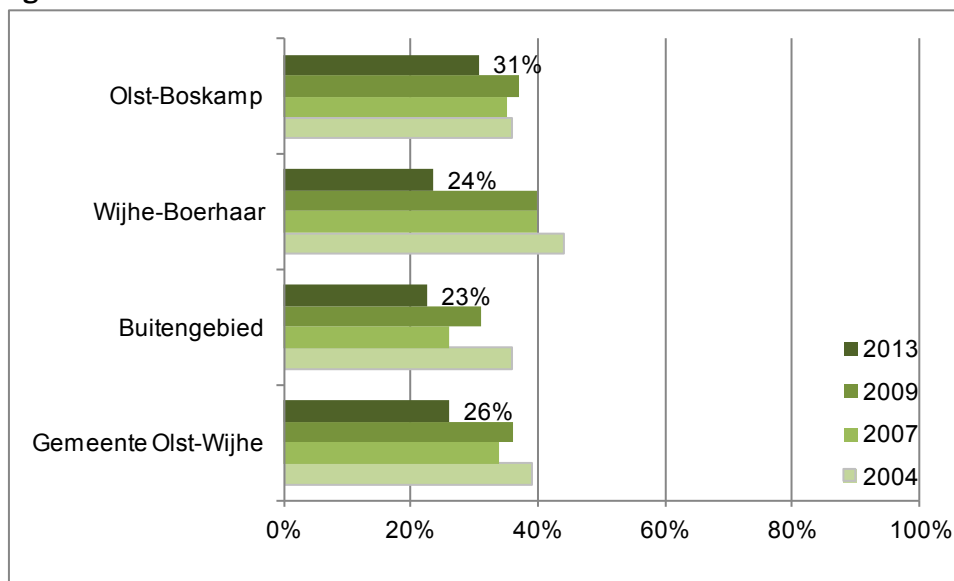
3. Slachtofferschap

In dit hoofdstuk komt naar voren of de bewoners van Olst-Wijhe het afgelopen jaar zelf slachtoffer zijn geworden van een voorval of misdrijf. Ook wordt gekeken hoe vaak dit hen in de eigen buurt is overkomen. Naar de volgende voorvallen en misdrijven is gevraagd: diefstal, vernieling, aanrijding, bedreiging, inbraak en geweld.

3.1 Aandeel slachtoffers algemeen en in de eigen buurt

In onderstaand figuur zien we dat één op de vier respondenten in de afgelopen 12 maanden slachtoffer is geweest van een voorval of misdrijf. Dit is minder dan in voorgaande jaren, toen lag het slachtofferschap rond de 35%. In Olst-Boskamp zijn relatief de meeste mensen het afgelopen jaar slachtoffer geweest, bijna één op de drie. In de andere twee gebieden ligt het slachtofferschap net onder de 25%. Voor elk gebied geldt dat het slachtofferschap lager is dan in voorgaande jaren.

Figuur 3.1 Aandeel slachtoffers

Mannen (32%) zijn vaker het slachtoffer geweest dan vrouwen (22%) in de afgelopen 12 maanden. Bij beide groepen is het slachtofferschap afgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Maken we onderscheid naar leeftijd, dan zien we dat de leeftijdsgroep van 35-49 jaar de meeste slachtoffers telt (35%) en de jongste en de oudste leeftijdsgroepen de minste (respectievelijk 19% en 21%). De daling bij de 18-34 jarigen en de 50-64 jarigen is opvallend te noemen.

Tabel 3.1. Aandeel slachtoffers naar geslacht en leeftijdsklasse

	2004	2007	2009	2013		2004	2007	2009	2013
mannen	42%	33%	42%	32%	18-34 jaar	46%	47%	35%	19%
vrouwen	36%	34%	30%	22%	35-49 jaar	46%	34%	41%	35%
					50-64 jaar	33%	28%	44%	27%
totaal	39%	34%	36%	26%	65+	27%	24%	17%	21%

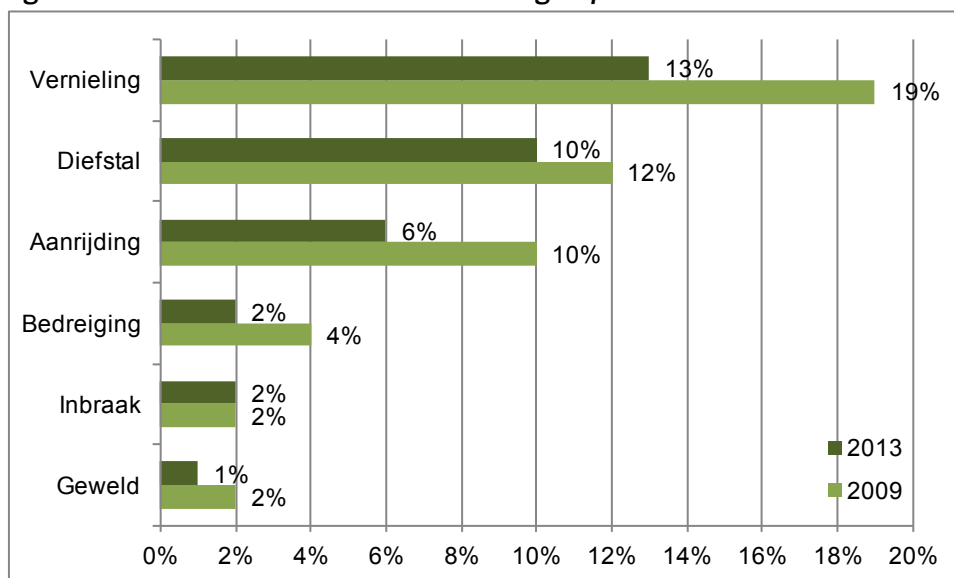
Hoewel er minder slachtoffers zijn dan in voorgaande jaren, hebben deze slachtoffers per persoon gemiddeld wel vaker te maken gehad met een voorval of delict. Was het gemiddelde in 2009 nog 1 keer, nu ligt dat op 1,5 keer. Van 31% van de slachtoffers heeft het voorval of misdrijf nooit in de eigen buurt plaatsgevonden (2009: 37%).

3.2 Aandeel slachtoffers naar delictgroep

Dertien procent van de respondenten is het afgelopen jaar slachtoffer geweest van vernieling. Tien procent heeft te maken gehad met diefstal. Eén op de twintig mensen is betrokken geweest bij een aanrijding en enkele personen zijn slachtoffer geworden van bedreiging, inbraak en/of geweld.

Ook in 2009 zagen we deze volgorde in de delictgroepen. Wel zien we bij alle delictgroepen een afname van het aandeel slachtoffers.

Figuur 3.2 Aandeel slachtoffers naar delictgroep

4. Preventiemaatregelen

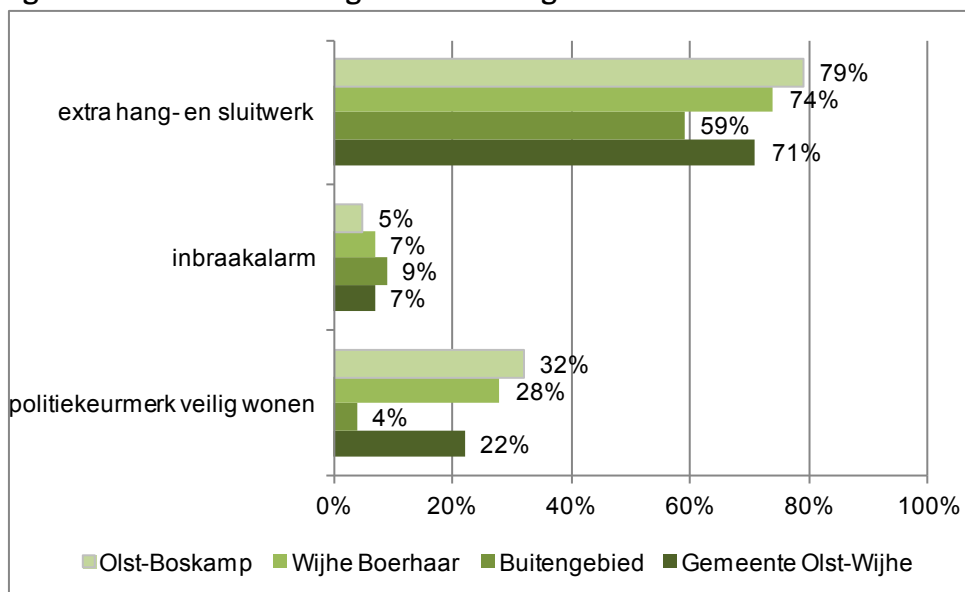
Dit hoofdstuk biedt ons meer inzicht in de verschillende preventiemaatregelen die men heeft genomen. Hierbij valt onderscheid te maken naar gevaar dat door anderen wordt veroorzaakt en gevaar dat in de woning zelf kan plaatsvinden.

4.1 Preventiemaatregelen tegen extern gevaar

In onderstaand figuur zien we dat de meeste woningen voorzien zijn van extra hang- en sluitwerk. Deze zijn echter meer aanwezig in de kernen Olst en Wijhe dan in het buitengebied. Nog geen tien procent van de woningen is (ook) voorzien van een inbraakalarm en bijna een kwart van de woningen heeft het politiekeurmerk veilig wonen. Alleen in het Buitengebied zien we dat slechts enkele woningen dit keurmerk heeft.

Leeftijd heeft bijna geen onderscheidend vermogen bij de verschillende preventiemaatregelen. Uitzondering hierop is het politiekeurmerk. Van de 65-plussers heeft 36% van de woningen dit keurmerk, bij de andere leeftijdsgroepen is dit nog geen kwart.

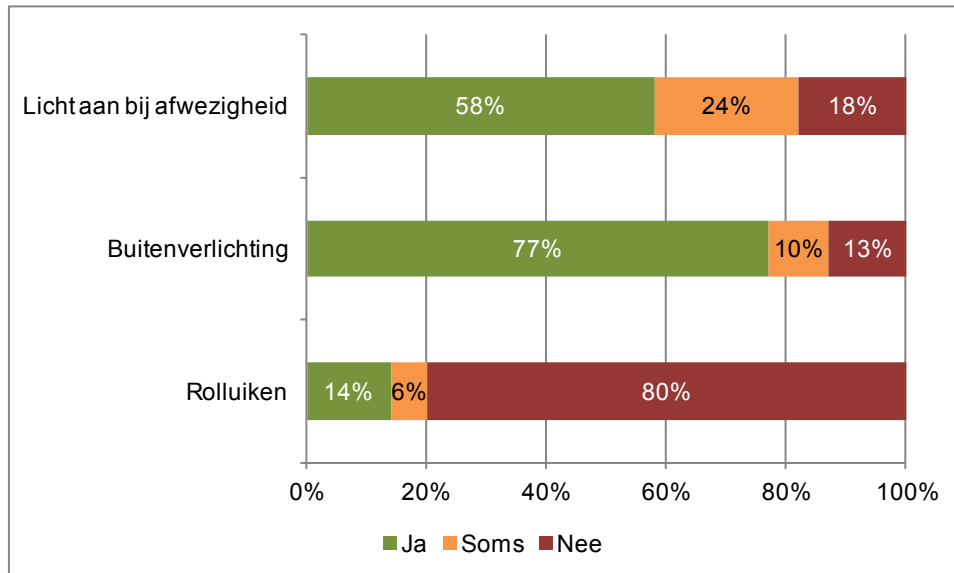
Figuur 4.1 Preventiemaatregelen om indringers te weren

In figuur 4.2 op de volgende pagina zien we dat de meeste bewoners (77%) buitenverlichting hebben om indringers te weren. Daarnaast laat bijna 60% binnen het licht aan als ze niet thuis zijn. Een kwart van de mensen doet dit soms. Zo'n 20% heeft rolluiken voor ramen en/of deuren en gebruikt deze (soms) ook.

Kijken we naar leeftijd, dan zien we dat naarmate de leeftijd toeneemt meer mensen het licht aanlaten als ze niet thuis zijn. Ook vrouwen doen dit vaker dan de mannen.

Figuur 4.2 Aanvullende preventiemaatregelen om indringers te weren

De respondenten konden ook aangeven of men nog meer preventiemaatregelen heeft genomen in en om de woning. Twaalf procent heeft hier bevestigend op geantwoord. Een (waak)hond is de meest gegeven toelichting. In het buitengebied (18%) heeft men meer aanvullende maatregelen genomen op de hierboven al genoemde zaken dan in de overige twee gebieden (circa 10%).

Tot slot kon men aangeven of men weet via welke wegen men de gemeente kan verlaten in het geval van een overstroming. De helft van de mensen heeft hier bevestigend op geantwoord. Bij de mensen in het Buitengebied is dit beter bekend (62%) dan in Olst en Wijhe (45%). Het blijkt tevens dat naarmate men ouder is, men deze vluchtwegen ook beter kent.

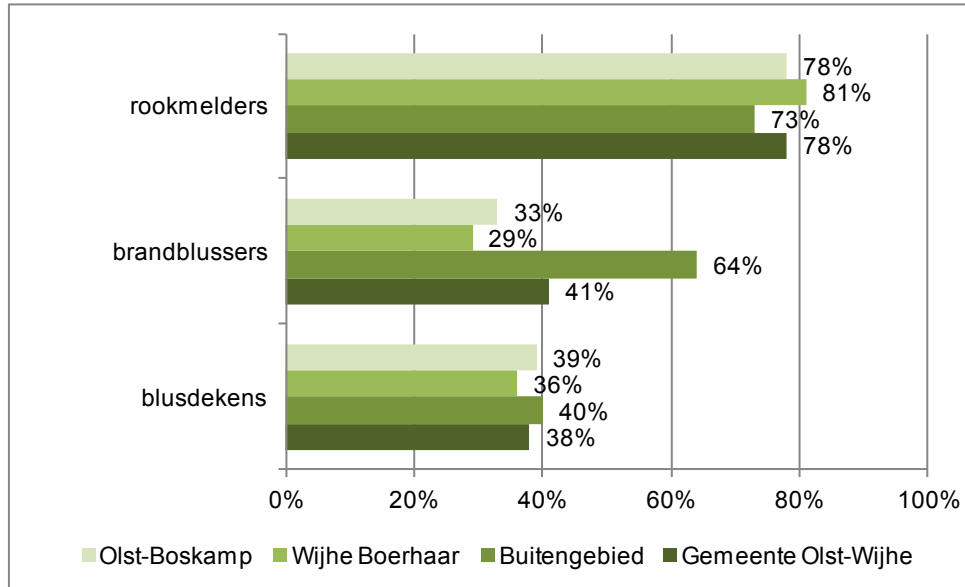
4.2 Preventiemaatregelen tegen intern gevaar

Driekwart van de woningen zijn voorzien van een rookmelder (zie figuur 4.3). Brandblussers en blusdekens zijn in minder woningen aanwezig, te weten in zo'n 40%. Opvallend is wel dat brandblussers twee keer zoveel in het buitengebied aanwezig zijn (64%) dan in de andere twee gebieden ($\pm 30\%$).

Mensen onder de 50 jaar hebben vaker een rookmelder in de woning dan de 50-plussers. Bij de blusdekens zien we dat deze vooral in het bezit zijn van de mensen tot 65 jaar.

Mocht er onverhoopt toch brand voorkomen in de woning, dan kent 93% van de mensen de vluchtroutes in de woning.

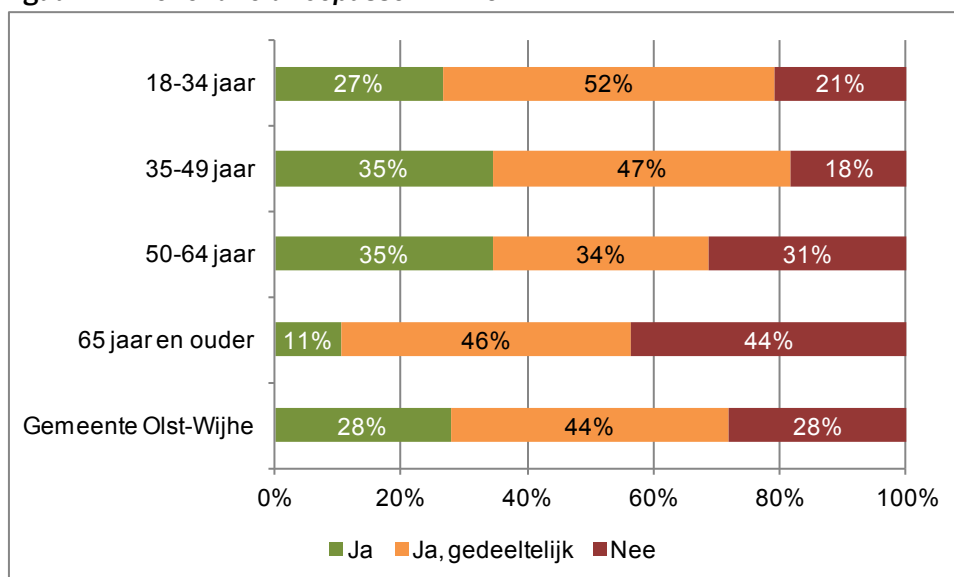
Figuur 4.3 Preventiemaatregelen tegen brand in huis

Tot slot is de mensen gevraagd of ze weten hoe ze EHBO moeten toepassen. Bijna 70% geeft aan dit te weten, maar voor 44% geldt dat ze dit slechts gedeeltelijk weten (figuur 4.4). In het Buitengebied is de kennis van EHBO het grootst: 38% weet het volledig, 39% weet het gedeeltelijk. De overige 23% weet niet hoe ze EHBO moeten toepassen. In Wijhe Boerhaar weet daarentegen 19% het volledig, 48% gedeeltelijk en 33% weet het niet. Olst Boskamp zit hier tussenin.

Kijken we naar leeftijd dan blijkt dat de burgers tot 50 jaar het meest op de hoogte zijn van EHBO. Onder de 65-plussers is deze kennis het laagst: 44% weet niet wat ze moeten doen.

Figuur 4.4 Bekendheid toepassen EHBO

5. Functioneren van de politie

In de afgelopen 12 maanden heeft 16% van de burgers contact gehad met de politie in de eigen gemeente (2009: 18%). De mensen in het Buitengebied hebben vaker contact gehad (20%) dan de mensen in Olst Boskamp (13%) en Wijhe Boerhaar (16%). Ook mannen hebben over het algemeen vaker contact gehad met de politie (21%) dan vrouwen (13%).

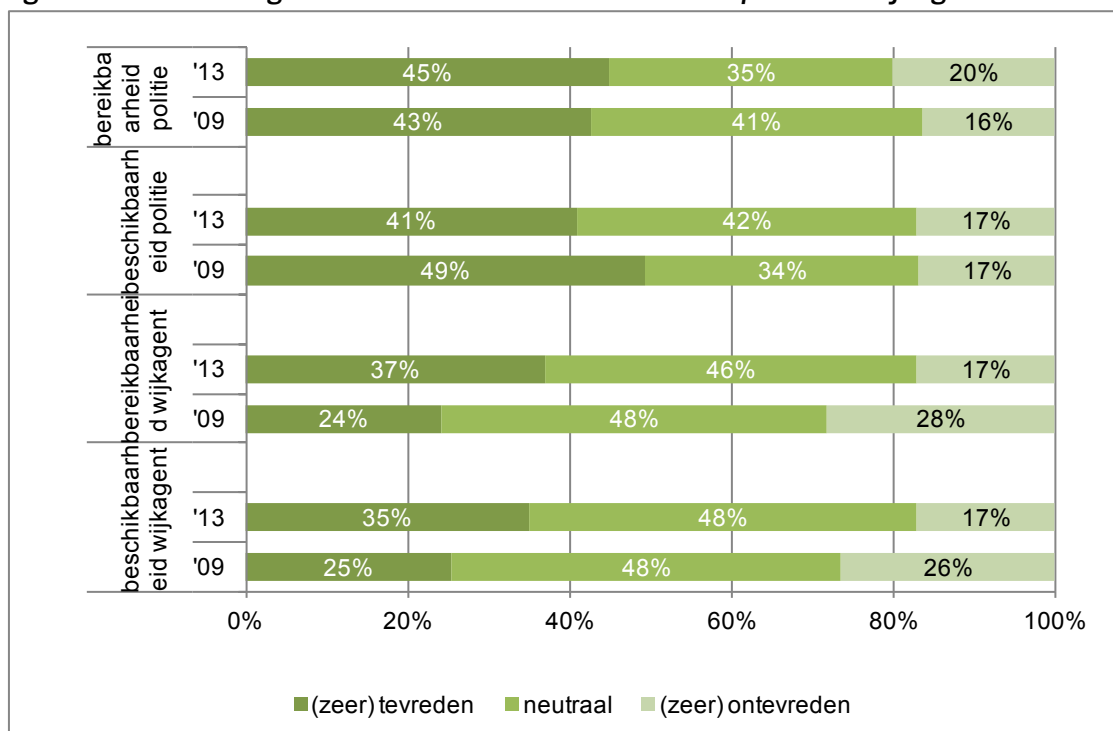
Ruim veertig procent (43%) weet wie de wijkagent is in de eigen omgeving. Dit is een verdubbeling ten opzichte van 2009. De bekendheid van de wijkagent is het grootst in Wijhe (61%). Olst en het Buitengebied volgen op afstand met respectievelijk 33% en 39%.

De respondenten is gevraagd hoe zij de beschikbaarheid en de bereikbaarheid van de politie en de wijkagent beoordelen. Circa 40% kon geen oordeel geven over de politie en dit gold voor circa 50% van de mensen over de wijkagent. De beoordelingen van de overige personen zijn opgenomen in onderstaande figuur.

Zo'n 40% tot 45% van de mensen is (zeer) tevreden over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de politie. Zo'n 20% is hier (zeer) ontevreden over. Dit is vergelijkbaar met 2009.

Over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de wijkagent is 35-40% (zeer) tevreden, 17% is (zeer) ontevreden. Dit is positiever dan in 2009.

Figuur 5.1 Waardering beschikbaarheid en bereikbaarheid politie en wijkagent

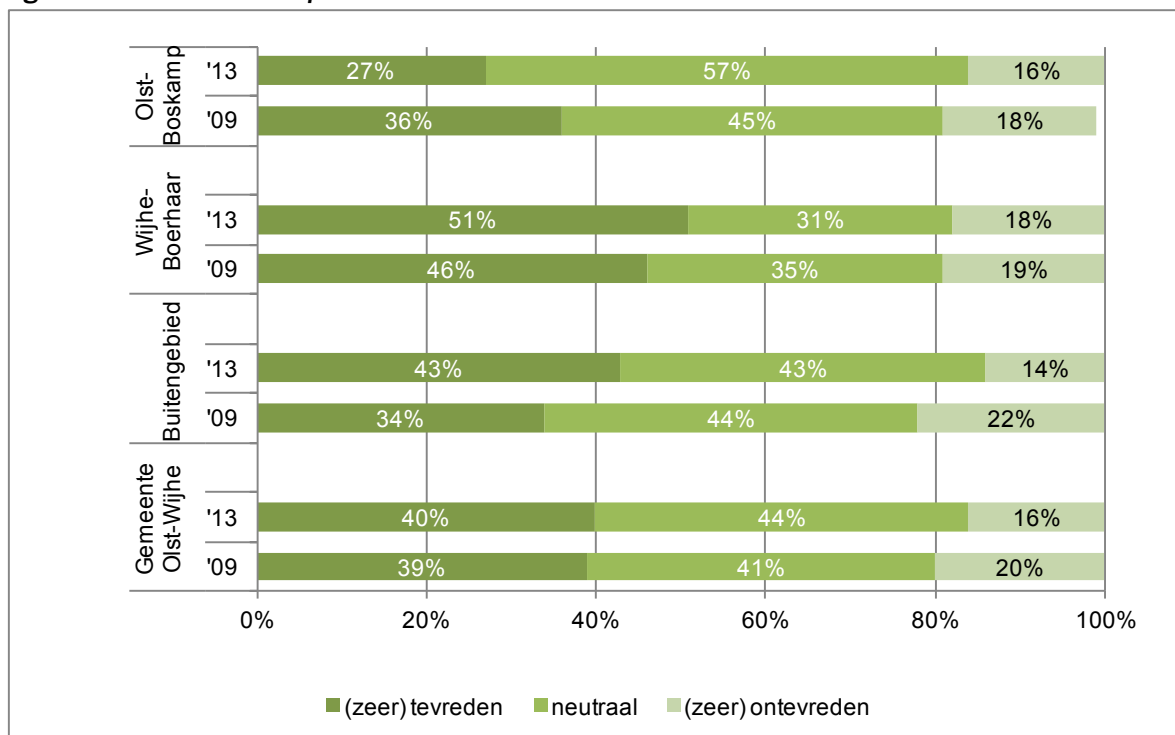

In het Buitengebied is men het meest positief over de politie met betrekking tot beschikbaarheid en bereikbaarheid. In Wijhe Boerhaar zijn in vergelijking met Olst Boskamp meer mensen (zeer) tevreden over de politie in dit kader. Het aandeel ontevreden mensen is nagenoeg gelijk aan elkaar in beide gebieden.

Over de wijkagent is men vooral in Wijhe Boerhaar en het Buitengebied (zeer) tevreden. Echter, in het Buitengebied zijn er meer mensen ook ontevreden over de wijkagent. In Olst Boskamp zien we vooral een grote groep mensen (57%) dat niet tevreden is, maar ook niet ontevreden.

Op de vraag hoe men het totale functioneren van de politie in uw buurt beoordeelt, antwoordt 40% dat ze hierover (zeer) tevreden is. Zestien procent is echter (zeer) ontevreden en 44% staat er neutraal tegenover. Dit is nagenoeg vergelijkbaar met 2009. Het meest tevreden is men in Wijhe Boerhaar, gevolgd door Buitengebied en tot slot Olst Boskamp. In die eerste twee gebieden is men meer tevreden dan in 2009, in Olst is de tevredenheid afgenomen. De respondenten die aangaven geen mening hierover te hebben zijn niet meegenomen in deze uitkomsten. Het gaat om veertig procent van alle respondenten.

Figuur 5.2 Functioneren politie in de buurt

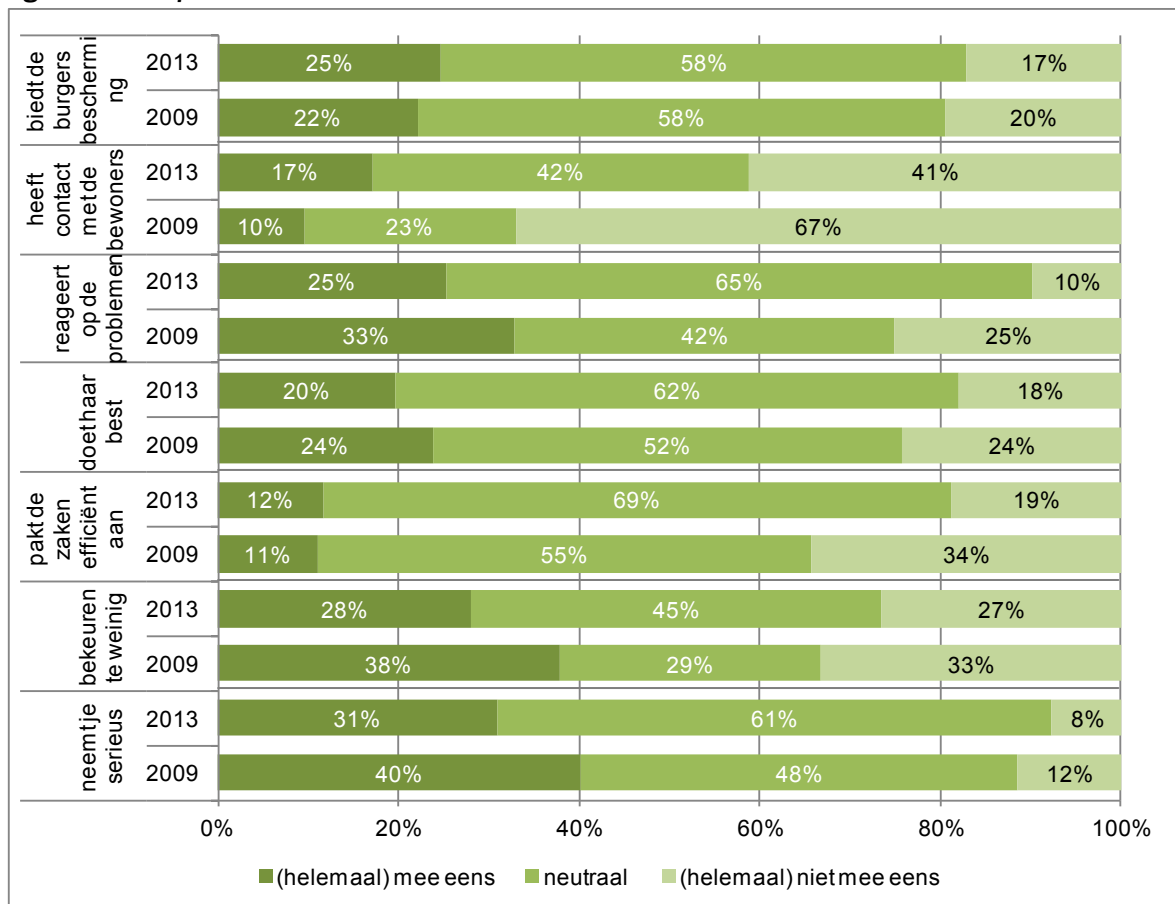
De mensen hebben ook een zevental stellingen voorgelegd gekregen over de politie. Circa 40-45% van de mensen gaf bij de beantwoording aan geen antwoord te kunnen geven op de verschillende stellingen. Deze mensen zijn in onderstaand figuur niet meegenomen. Tevens zien we in figuur 5.3 dat een groot deel van de respondenten neutraal over de stellingen denkt.

Ongeveer dertig procent is het met de stellingen eens dat de politie te weinig bekeurt (28%) en dat de politie je serieus neemt (31%). Echter, een nagenoeg gelijk aandeel vindt (helemaal) niet dat de politie te weinig bekeurt. Ten opzichte van 2009 vinden minder mensen dat de politie te weinig bekeurt en/of dat de politie je serieus neemt.

Eén op de vier respondenten kan zich (helemaal) vinden in de stelling dat de politie de burgers voldoende bescherming biedt en dat ze reageren op problemen. Eén op de vijf respondenten is van mening dat de politie contact heeft met de bewoners en haar best doen. Tot slot is 12% het (helemaal) met de stelling eens dat de politie de zaken efficiënt aanpakt.

Was in 2009 nog 67% het (helemaal) niet eens met de stelling dat de politie contact heeft met de bewoners, nu is dat afgenomen tot 41%. Ook is men nu minder negatief over de efficiëntie waarmee de politie de zaken aanpakt (2009:34%) en hoe men reageert op problemen (2009:25%).

Figuur 5.3 De politie...

Tot slot is men gevraagd aan de hand van een rapportcijfer aan te geven hoe tevreden men is met de politie in de gemeente. Hoewel een groot deel van de respondenten de vragen over de politie niet kon beantwoorden of neutraal heeft geantwoord, heeft ruim driekwart de politie wel beoordeeld middels een rapportcijfer. De politie krijgt gemiddeld een 6,4. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009.

Veertien procent van de respondenten heeft een onvoldoende gegeven, de overige 86% een 6 of hoger. Een 8 is het hoogst gegeven cijfer. Een 7 is het meest gegeven (40%), gevolgd door een 6 (35%).

Tabel 5.1. Gemiddeld rapportcijfer politie in de gemeente Olst-Wijhe

	2009	2013
Olst-Boskamp	6,3	6,3
Wijhe-Boerhaar	6,4	6,4
Buitengebied	6,3	6,5
Gemeente Olst-Wijhe	6,3	6,4

6. Risicocommunicatie

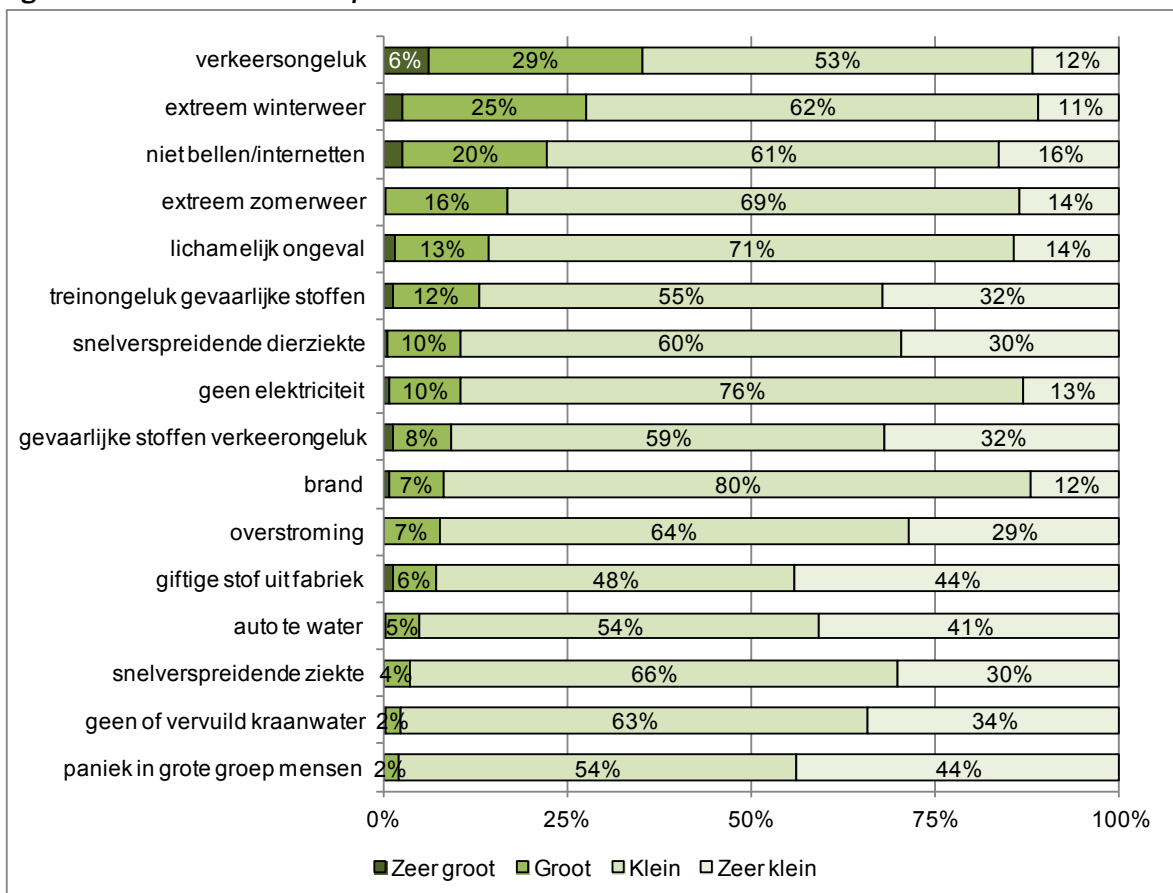
Een nieuw onderwerp in dit onderzoek is risicocommunicatie. Dit hoofdstuk heeft tot doel om meer inzicht te bieden in de kennis, informatiebehoefte en mogelijk gedrag van burgers bij noodsituaties. De genoemde noodsituaties zijn gebaseerd op de kadernotitie van de Veiligheidsregio.

6.1 Geschatte kans op noodsituaties

Men schat de kans op een verkeersongeluk het grootst in . Volgens 35% van de mensen is de kans hierop (zeer) groot. Op enige afstand volgen extreem winterweer² en niet kunnen bellen en internetten. Van de overig genoemde noodsituaties schat minder dan 20% de kans hierop (zeer) groot.

Voor een achttal noodsituaties denkt 30% tot 45% van de mensen dat de kans zeer klein is dat ze dit meemaken in de omgeving. Het gaat om snelverspreidende dierziekte, snelverspreidende ziekte, treinongeluk met gevaarlijke stoffen, verkeersongeluk met gevaarlijke stoffen, geen of vervuild kraanwater, auto te water, giftige stoffen uit een fabriek en tot slot paniek in een grote groep mensen.

Figuur 6.1 Geschatte kans op

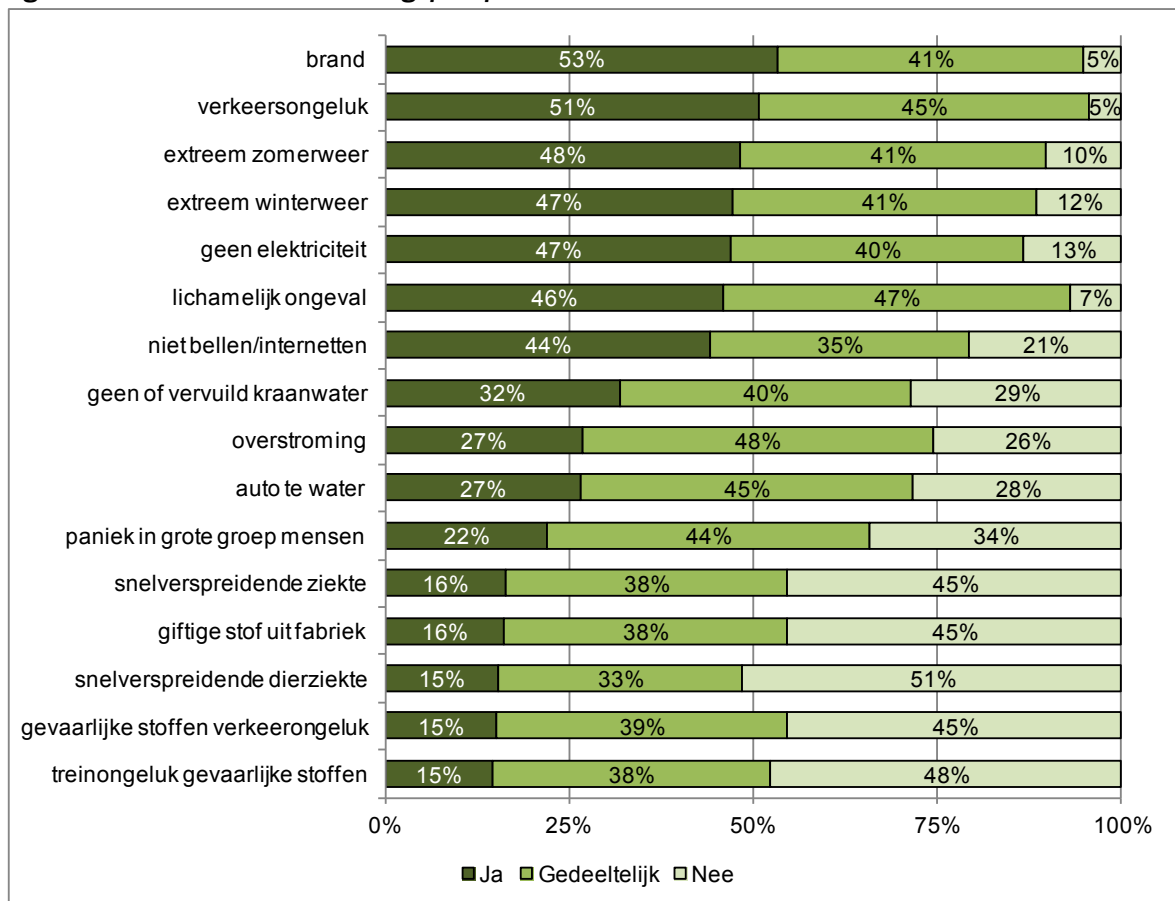
² Ten tijde van uitvoering van het onderzoek had het nog niet gevoren of gesneeuwd. Ook brachten de weersvoorspellingen geen winterweer in het vooruitzicht.

6.2 Handlingsperspectief bij noodsituaties

Aansluitend is voor dezelfde noodsituaties gevraagd of men weet hoe te handelen bij de desbetreffende noodsituatie. We zien in figuur 6.2 dat de helft van de mensen weten hoe ze moeten handelen in het geval van brand, een verkeersongeluk, extreem zomerweer, extreem winterweer, geen elektriciteit of een lichamelijk ongeval. Daarnaast weet ongeveer veertig procent van de mensen gedeeltelijk wat ze moeten doen in deze situaties. In totaal geeft 5% aan niet te weten wat te doen in het geval van brand of een verkeersongeluk.

Er zijn ook situaties waarin 45-50% van de mensen niet weten wat ze moeten doen. Het gaat dan om de volgende noodsituaties: snelverspreidende ziekte, giftige stoffen uit een fabriek, snelverspreidende dierziekte, gevaarlijke stoffen bij een verkeersongeluk en een treinongeluk met gevaarlijke stoffen.

Figuur 6.2 Bekendheid handlingsperspectief noodsituaties

6.3 Geschatte kans versus handelingsperspectief

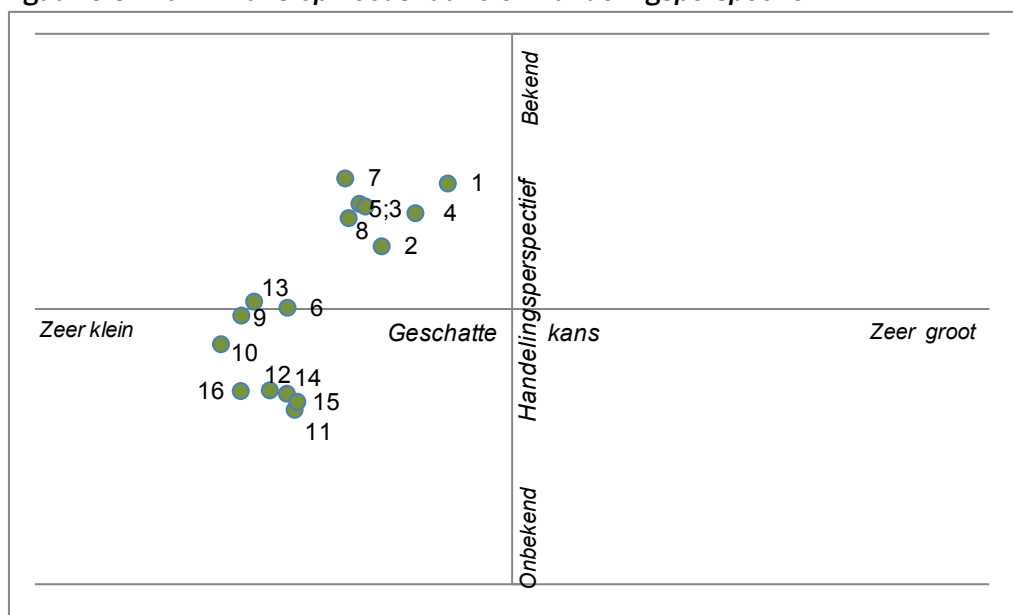
In onderstaande matrix hebben we de geschatte kans op bepaalde noodsituaties afgezet tegen het handelingsperspectief van de burgers. In deze figuur komt naar voren dat van de situaties waarvan de kans dat het voorkomt groter wordt ingeschat dan de andere noodsituaties, men ook beter op de hoogte is van de uit te voeren handelingen.

De situaties waarin de kans op voorkomen hoger wordt ingeschat en waarin het handelingsperspectief redelijk tot goed bekend is, zijn: verkeersongeluk, niet bellen/internetten, lichamenlijk ongeval, extreem winterweer, extreem zomerweer, brand en geen elektriciteit.

De situaties waarin de kans op voorkomen kleiner wordt ingeschat, maar het handelingsperspectief redelijk bekend is, zijn: overstroming, auto te water, paniek in een grote groep mensen en geen of vervuild kraanwater.

De situaties waarin de kans op voorkomen kleiner wordt ingeschat, en ook het handelingsperspectief minder bekend is, zijn: snelverspreidende dierziekte, snelverspreidende ziekte, gevaarlijke stoffen bij een verkeersongeluk, gevaarlijke stoffen bij een treinongeluk en tot slot giftige stoffen die vrij zijn gekomen uit een fabriek.

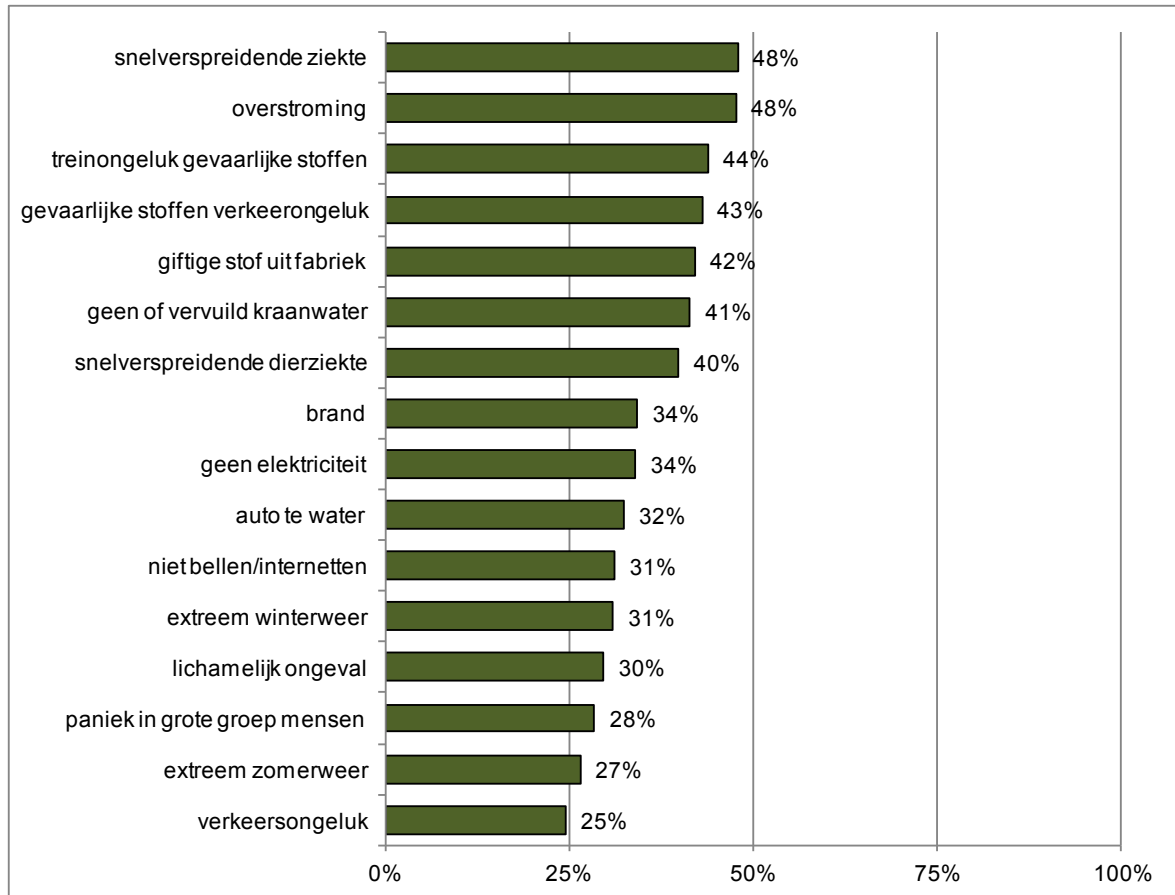
Figuur 6.3. Matrix kans op noodsituatie en handelingsperspectief

Legenda	
1	verkeersongeluk
2	niet bellen/internetten
3	lichamelijk ongeval
4	extreem winterweer
5	extreem zomerweer
6	overstroming
7	brand
8	geen elektriciteit
9	auto te water
10	paniek in een grote groep mensen
11	snelverspreidende dierziekte
12	snelverspreidende ziekte
13	geen of vervuild kraanwater
14	gevaarlijke stoffen verkeersongeluk
15	treinongeluk gevaarlijke stoffen
16	giftige stoffen uit fabriek

6.4 Informatiebehoefte

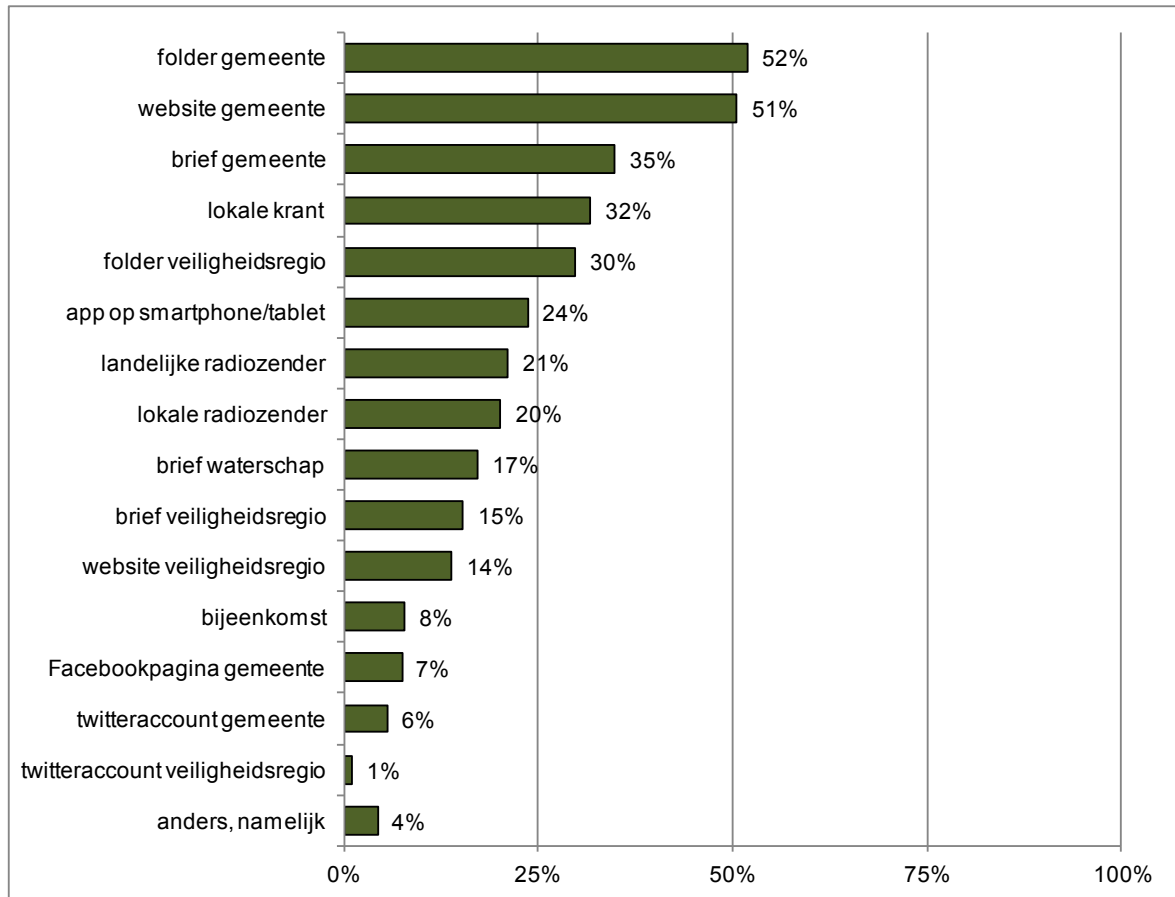
Figuur 6.4 Behoeftte aan meer informatie over handelingsperspectief per noodsituatie

De helft van de mensen heeft behoefte aan meer informatie over hoe te handelen in het geval van een snelverspreidende ziekte of overstroming. Het reeds bekende handelingsperspectief is vrij laag, maar tegelijkertijd verwacht men niet dat deze noodsituaties (in vergelijking met andere noodsituaties) snel voorkomen.

Circa 40-45% van de mensen heeft behoefte aan meer informatie over hoe ze kunnen handelen in het geval van een treinongeluk met gevaarlijke stoffen, een verkeersongeluk met gevaarlijke stoffen, vrijgekomen giftige stoffen uit een fabriek, geen of vervuild kraanwater en tot slot een snelverspreidende dierziekte. Wederom geldt dat men niet snel verwacht dat deze situaties kunnen voorkomen, maar weet men tegelijkertijd ook minder goed hoe ze moeten handelen als het wel voorkomt. Dit laatste geldt in iets mindere mate voor de situatie waarin kraanwater ontbreekt of vervuild is. Hierbij is het handelingsperspectief redelijk bekend.

Figuur 6.5. Gewenste informatiekanal voor informatie over voorbereidende handelingswijze

Aansluitend is men gevraagd hoe ze graag geïnformeerd willen worden over wat te doen bij een noodsituatie. Hierbij is aangegeven dat het niet gaat over informatie ten tijde van een noodsituatie, maar ter voorbereiding op een mogelijke noodsituatie. We zien in bovenstaande figuur dat de helft van de mensen geïnformeerd wil worden middels een folder van de gemeente en/of via de website van de gemeente. Ongeveer één op de drie van mensen wil (ook) graag geïnformeerd worden via een brief van de gemeente, de lokale krant of een folder van de veiligheidsregio.

Men wil dus vooral geïnformeerd worden door de gemeente. Dit mag zowel schriftelijk (folder/brief) als digitaal (website). Hoewel de animo voor het ontvangen van informatie via Twitter en Facebook beperkt is, staat men wel open voor informatie via een speciale app op de smartphone of tablet.

Zetten we de voorkeuren af tegen de leeftijd van de respondenten, dan zien we dat de animo voor de website en de app als informatiekanal minder is onder de 65-plussers. De app geniet vooral onder de 18-34 jarigen een grotere voorkeur (35%). Deze jongste leeftijdscategorie heeft ook een grotere voorkeur voor een folder van de gemeente (64%) dan de andere leeftijdsgroepen ($\pm 50\%$). Een brief van de gemeente als informatiebron is vooral genoemd door de mensen van 65 jaar en ouder.

6.5 Hulpbehoevenden ten tijde van noodsituaties

Er is gevraagd of in de eigen straat mensen wonen die zich ten tijde van een noodgeval minder goed kunnen redden. Hierbij kon men denken aan ouderen, gehandicapten, zwangere vrouwen of mensen die tijdelijk beperkt zijn door een ongeval. Het ging hierbij expliciet niet om mensen die in een instelling wonen.

We zien dat bij circa 55% van de mensen inderdaad hulpbehoevende mensen wonen ten tijde van een noodgeval. Maar we zien ook dat de mensen uit Wijhe hier minder zicht op hebben dan de andere respondenten. Hetzelfde geldt voor de respondenten van 18-34 jaar en 65 jaar en ouder.

Tabel 6.1. Aandeel bewoners waarbij mensen in de straat wonen die zich ten tijde van een noodgeval minder goed kunnen redden

	Ja	Nee	Weet niet
Olst-Boskamp	57%	37%	6%
Wijhe-Boerhaar	58%	29%	13%
Buitengebied	52%	44%	4%
18-34 jaar	58%	32%	11%
35-49 jaar	59%	35%	6%
50-64 jaar	55%	40%	5%
65 jaar en ouder	49%	39%	12%
Totaal	55%	37%	8%

Aan de mensen waarbij inderdaad hulpbehoevenden in de straat wonen is vervolgens gevraagd of zij contact hebben met deze mensen en of zij in het geval van een noodsituatie aan deze mensen zouden denken.

Ongeveer driekwart heeft ook contact met deze mensen. In het Buitengebied is er meer contact dan in de twee kernen. Daarnaast hebben de ouderen in de samenleving meer contact (82%) dan de 18-34 jarigen (71%) met deze mensen.

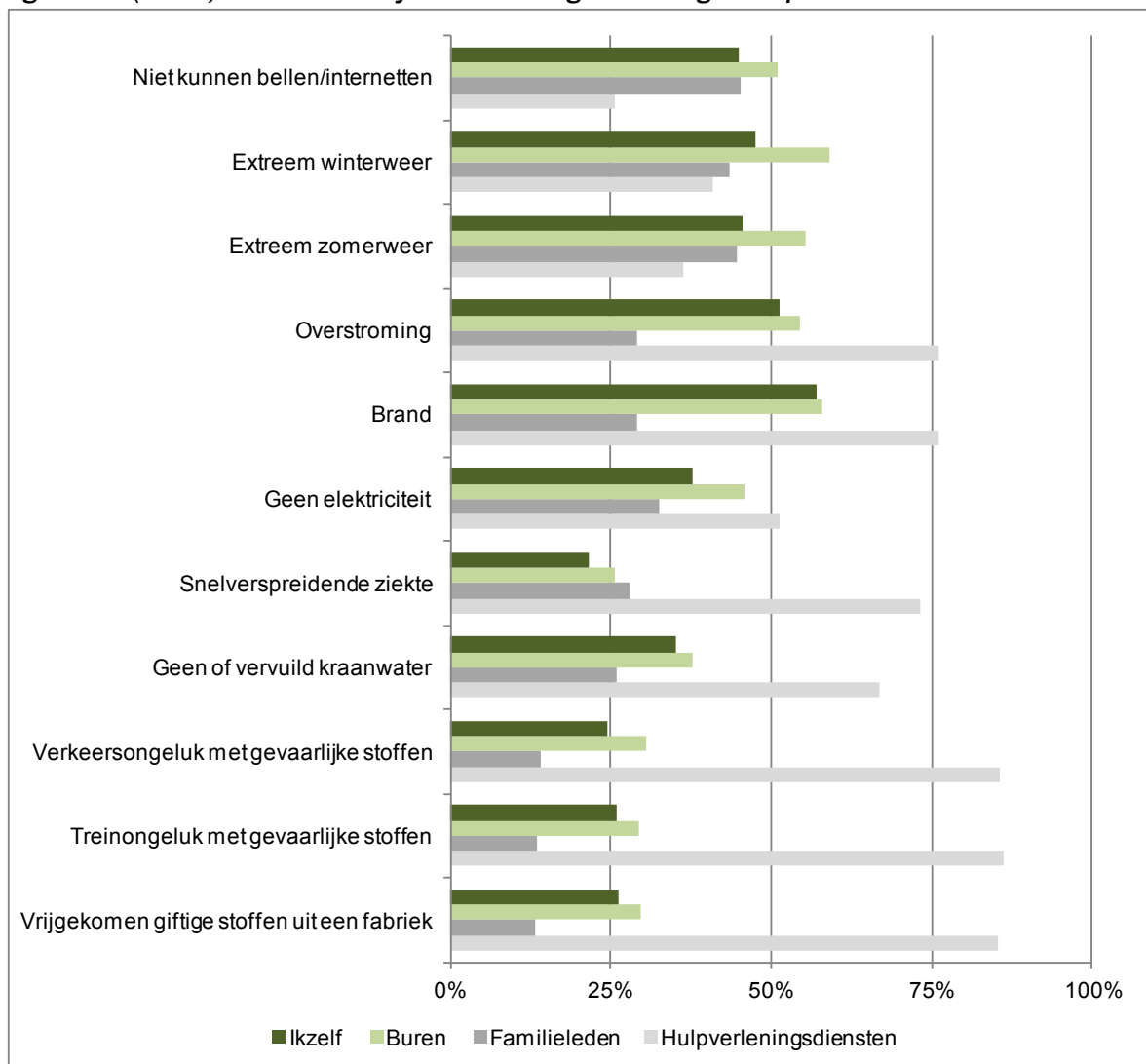
Ongeveer tachtig procent geeft aan aan deze mensen te denken in het geval van een noodsituatie. Dit komt vaker voor in het Buitengebied (87%), dan in Olst (80%) en Wijhe (78%). Twee tot vier procent geeft expliciet aan niet aan deze mensen te denken in een dergelijke situatie. De overigen (12% in Buitengebied, 17% in Olst en 20% in Wijhe) weten het niet. Kijken we naar leeftijd dan geven meer mensen aan aan deze mensen te denken naarmate de leeftijd toeneemt (18-34 jaar 71%; 65+ 90%). Niemand van de 18-34 jarigen geeft aan niet aan deze mensen te denken, ze weten vooral niet of ze dat zouden doen. Van de 35-49 jarigen geeft 8% aan niet aan deze mensen te denken, 18% weet het niet.

Tabel 6.2 Contact met 'hulpbehoevenden' i.r.t. denken aan deze mensen tijdens een noodsituatie

	Zou u aan deze mensen denken bij een noodsituatie?			Totaal
	Ja	Nee	Weet niet	
Heeft contact met 'hulpbehoevenden' in de straat	88%	3%	9%	100%
Heeft geen contact met 'hulpbehoevenden' in de straat	57%	6%	37%	100%

In bovenstaande tabel zien we dat van de mensen die contact hebben met de minder zelfstandigen tijdens een noodsituatie, 88% aan deze mensen zou denken. Drie procent zou dat niet doen en 9% weet het niet. De mensen die geen contact hebben met deze burens denken minder snel aan ze (57%). Desondanks zegt niet een veel groter aandeel niet aan hen te denken. Bijna veertig procent weet het namelijk niet.

Figuur 6.6 (Mede)verantwoordelijk voor in veiligheid brengen hulpbehoevende burens

Tot slot is gevraagd wie er een rol heeft bij het in veiligheid brengen van mensen die zichzelf minder goed kunnen redden tijdens verschillende noodsituaties. Daarbij kon men meerdere antwoorden geven. We zien in figuur 6.6 op de vorige pagina dat met name de burens, gevolgd door de respondent zelf en familieleden een rol hebben in het geval van niet kunnen bellen/internetten, extreem zomerweer en extreem winterweer. In dat laatste geval hebben ook de hulpverleningsdiensten een rol, aldus de respondent.

Is er sprake van een overstroming, brand, geen elektriciteit, snelverspreidende ziekte, geen of vervuild kraanwater, trein- of verkeersongeluk met gevaarlijke stoffen en vrijgekomen giftige stoffen, dan ligt de bal vooral bij de hulpverleningsdiensten. Bij een overstroming, brand of geen elektriciteit hebben ook de respondent, burens en familieleden nog een belangrijke rol. Zij het in mindere mate dan de hulpverleningsdiensten.

Uit figuur 6.6 valt ook af te leiden dat in elke noodsituatie meer respondenten een rol voor de burens zien weggelegd dan voor zichzelf. Alleen bij een snelverspreidende ziekte ziet men vaker een rol voor de familieleden dan voor zichzelf. In alle andere gevallen is dit andersom of gelijk aan elkaar (niet kunnen bellen en extreem zomerweer).

7. Conclusie

In de actualisatie van het uitvoeringsprogramma Integrale veiligheid 2014 zijn enkele strategische doelstellingen en beoogde effecten opgenomen. Twee hiervan kunnen verbonden worden aan voorliggend onderzoek:

- 5) Het niveau van subjectieve veiligheid blijft gelijk of is hoger dan het niveau van het bewonersonderzoek veiligheid 2009 (2009: 83% van de inwoners voelt zich zelden of nooit onveilig).
- 6) Het percentage bewoners dat zich in de eigen buurt wel een onveilig voelt doordat zij angst hebben voor inbraak is in 2013 gedaald tot maximaal 35% (2009: 45%).

De strategische doelstelling met betrekking tot subjectieve veiligheid is gehaald. In 2013 voelt 85% van de mensen zich zelden tot nooit onveilig. Dit is nagenoeg gelijk aan 2009, toen 83% zich zelden tot nooit onveilig voelde. Er is echter geen sprake van een significant verschil ten opzichte van 2009.

De effectindicator met betrekking tot het percentage inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt door angst voor inbraak is lastig te vergelijken voor de twee jaren. Het percentage van 45% in 2009 is namelijk gebaseerd op 38% van de mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. In 2013 voelen echter minder mensen zich wel eens onveilig in de eigen buurt (20%). Zetten we de percentages van 45% in 2009 en 48% in 2013 af tegen de totale populatie, dan zien we dat in 2009 17% van de mensen zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt door angst voor inbraak. In 2013 is dit aandeel afgenomen tot 10% van alle respondenten.

Daarnaast kunnen we op basis van voorliggend onderzoek nog de volgende conclusies trekken:

Buurtproblemen

Van de genoemde buurtproblemen komt verloedering het meeste voor in de buurt. De mate van verloedering is echter wel beperkt te noemen. We zien dat de afgelopen jaren de mate van verkeersoverlast afneemt.

Slachtofferschap

Minder mensen (26%) zijn het afgelopen jaar slachtoffer geworden van een misdrijf of voorval (2009: 35%). Vernielingen komen het meest voor (13%), gevolgd door diefstal. Bij alle delictgroepen zien we een afname van het aandeel slachtoffers.

Preventiemaatregelen

Om zich tegen gevaar van buiten te beschermen, zijn de meeste woningen (79%) voorzien van extra hang- en sluitwerk. De meerderheid van de mensen heeft (daarnaast) buitenverlichting (87%) en/of doet (soms) binnen het licht aan als ze afwezig zijn (82%).

Om zich te beschermen tegen brandgevaar in de woning, heeft de meerderheid een rookmelder (78%). Brandblussers en blusdekens zijn in minder woningen aanwezig. Een vluchtroute in de woning in het geval van brand is bij bijna iedereen bekend. De ruime meerderheid (70%) weet hoe ze EHBO moeten toepassen, zij het voor een deel gedeeltelijk.

Functioneren politie

De bekendheid van de wijkagent is de afgelopen jaren toegenomen van 20% in 2009 naar 43% in 2013. Een groot deel van de mensen kon het functioneren van de politie en de wijkagent niet beoordelen. De overigen zijn meer tevreden dan ontevreden over de beschikbaarheid en bereikbaarheid van de politie en de wijkagent. Ook over het totale functioneren van de politie is men meer tevreden dan ontevreden. In vergelijking met 2009 is men vooral over de wijkagent positiever dan in 2009.

Risicocommunicatie

Volgens de bewoners is de kans op een verkeersongeluk, extreem winterweer en het niet kunnen bellen of internetten het grootst in vergelijking met andere genoemde noodsituaties. Echter, zestig tot tachtig procent schat de kans op deze situaties in als (zeer) klein.

Uit dit onderzoek komt naar voren dat van de situaties waarvan de kans dat het voorkomt groter wordt ingeschat dan de andere noodsituaties, men ook beter op de hoogte is van de uit te voeren handelingen bij deze situaties. Ter voorbereiding op mogelijk noodsituaties wil men vooral geïnformeerd worden door de gemeente. Dit mag zowel schriftelijk (folder/brief) als digitaal (website).

De respondenten zien bij elke noodsituatie meer een rol weggelegd voor de burens dan voor zichzelf bij het helpen van hulpbehoevenden in de straat.

Bijlagen

Bijlage 1. Buurtproblemen gemeentebreed

Incidenten die volgens de bewoners vaak of soms voorkomen in de eigen woonomgeving

	2004	2007	2009	2013
Vermogensdelicten				
fietsendiefstal	32%	23%	19%	30%
diefstal uit auto's	42%	24%	27%	25%
vernieling aan en diefstal vanaf auto's	44%	34%	30%	31%
inbraak in woningen	48%	42%	34%	48%
Dreiging				
bedreiging	12%	8%	7%	7%
overlast van dronken mensen op straat	18%	27%	24%	26%
op straat lastiggevalen worden	5%	7%	4%	3%
gewelddelicten	7%	3%	3%	5%
drugsoverlast	6%	5%	4%	4%
tasjesroof	2%	2%	1%	.
Verkeersoverlast				
geluidsoverlast door verkeer	41%	43%	47%	40%
stankoverlast door verkeer	10%	16%	11%	11%
agressief rijgedrag automobilisten	53%	63%	55%	54%
agressief rijgedrag brommers/scooters	58%	59%	56%	48%
agressief rijgedrag fietsers	17%	24%	14%	19%
verkeersconflicten of bijna-ongelukken	40%	42%	35%	34%
aanrijdingen	29%	25%	25%	20%
parkeeroverlast	37%	34%	37%	35%
Overlast				
geluidsoverlast (niet van verkeer)	33%	37%	43%	36%
overlast van groepen jongeren	32%	31%	28%	32%
overlast van omwonenden	17%	17%	22%	21%
stankoverlast door bedrijven	16%	14%	11%	14%
Verloedering				
bekladding van muren of gebouwen	16%	13%	10%	10%
vernieling van bushokjes of telefoocellen	21%	22%	14%	17%
rommel in de openbare ruimte	52%	58%	58%	61%
hondenpoep in de openbare ruimte	62%	65%	58%	63%

Bijlage 2. Buurtproblemen naar gebied

Incidenten die volgens de bewoners vaak of soms voorkomen in de eigen woonomgeving

	Olst-Boskamp				Wijhe-Boerhaar				Buitengebied			
	2004	2007	2009	2013	2004	2007	2009	2013	2004	2007	2009	2013
Vermogensdelicten												
fietsendiefstal	32%	30%	23%	31%	44%	22%	21%	39%	18%	18%	13%	19%
diefstal uit auto's	38%	30%	37%	29%	54%	16%	27%	28%	31%	25%	17%	19%
vernietiging aan en diefstal vanaf auto's	49%	46%	35%	39%	56%	33%	38%	41%	25%	23%	15%	13%
inbraak in woningen	41%	46%	40%	46%	58%	37%	26%	44%	49%	42%	34%	54%
Dreiging												
bedreiging	11%	10%	8%	7%	17%	10%	5%	7%	9%	3%	8%	7%
overlast van dronken mensen op straat	22%	30%	30%	28%	24%	25%	27%	35%	9%	34%	15%	14%
op straat lastiggevallen worden	4%	7%	7%	5%	5%	6%	2%	4%	5%	7%	4%	2%
gewelddelicten	8%	5%	6%	9%	8%	4%	4%	3%	3%	1%	.	2%
drugsoverlast	9%	7%	6%	5%	8%	6%	2%	6%	2%	2%	1%	2%
tasjesroof	2%	1%	1%	.	3%	3%	2%	1%	1%	2%	1%	.
Verkeersoverlast												
geluidsoverlast door verkeer	46%	51%	51%	40%	34%	38%	42%	42%	42%	40%	46%	37%
stankoverlast door verkeer	8%	17%	15%	13%	8%	15%	8%	10%	15%	17%	11%	8%
agressief rijgedrag automobilisten	55%	73%	54%	58%	55%	56%	54%	53%	50%	60%	59%	51%
agressief rijgedrag brommers/scooters	65%	66%	52%	50%	64%	63%	69%	55%	44%	47%	44%	38%
agressief rijgedrag fietsers	15%	26%	13%	15%	26%	25%	18%	28%	10%	22%	12%	14%
verkeersconflicten of bijna-ongelukken	37%	42%	32%	31%	40%	39%	33%	37%	44%	45%	41%	34%
aanrijdingen	27%	24%	26%	15%	28%	18%	16%	22%	34%	34%	32%	22%
parkeeroverlast	49%	44%	47%	42%	47%	44%	42%	40%	14%	12%	20%	20%

Vervolg op de volgende pagina.

	Olst-Boskamp				Wijhe-Boerhaar				Buitengebied			
	2004	2007	2009	2013	2004	2007	2009	2013	2004	2007	2009	2013
Overlast												
geluidsoverlast (niet van verkeer)	35%	46%	52%	38%	34%	36%	41%	40%	29%	29%	35%	30%
overlast van groepen jongeren	43%	39%	30%	33%	41%	34%	39%	45%	9%	18%	15%	19%
overlast van omwonenden	17%	20%	20%	26%	21%	18%	25%	22%	15%	12%	20%	14%
stankoverlast door bedrijven	11%	16%	7%	11%	21%	18%	12%	15%	18%	9%	15%	15%
Verloedering												
bekladding van muren of gebouwen	19%	13%	7%	11%	23%	21%	14%	15%	6%	6%	7%	3%
vernietiging van bushokjes of telefoocellen	33%	34%	14%	23%	23%	22%	19%	22%	4%	7%	10%	5%
rommel in de openbare ruimte	61%	68%	63%	66%	59%	58%	62%	68%	36%	47%	47%	50%
hondenpoep in de openbare ruimte	76%	83%	76%	75%	72%	80%	70%	71%	34%	28%	23%	37%